



**Universitat de les
Illes Balears**

Facultat d'Educació

Memòria del Treball de Fi de Grau

Percepció dels docents d'Educació Primària de l'illa de Menorca respecte la resposta educativa realitzada durant la pandèmia

Aina Quevedo Portella

Grau d'Educació Primària

Any acadèmic 2021-22

DNI de l'alumne: 41511719P

Francisca Negre Bennasar
Departament de Pedagogia aplicada i Psicologia de l'Educació

S'autoritza la Universitat a incloure aquest treball en el Repositori Institucional per a la seva consulta en accés obert i difusió en línia, amb finalitats exclusivament acadèmiques i d'investigació

Autor		Tutor	
Sí	No	Sí	No
<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Paraules clau del treball:
Educació, Pandèmia, TIC

ÍNDEX

1. Resum i paraules clau	4
2. Introducció	5
3. Marc teòric	7
4. Metodologia	12
4.1. Plantejament de la pregunta d'investigació i objectius	13
4.2. Metodologia aplicada	13
4.3. Participants	14
4.4. Tècniques i instruments de recollida d'informació	14
5. Resultats	16
6. Conclusions	33
6.1. Limitacions de la investigació	37
6.2. Propostes futures	37
7. Referències	38
8. Annexes	40

FIGURES

1. **Figura 1.** Edat dels participants
2. **Figura 2.** Gènere dels participants
3. **Figura 3.** Experiència docent dels participants
4. **Figura 4.** Funció docent dels participants
5. **Figura 5.** Grup de treball dels participants
6. **Figura 6.** Tipologia de centre en el que treballen els participants
7. **Figura 7.** Modalitats d'ensenyament treballades abans de la pandèmia
8. **Figura 8.** Valoració de les directrius elaborades per l'Administració
9. **Figura 9.** Valoració de la resposta de l'Administració en matèria de formació digital
10. **Figura 10.** Valoració dels materials disponibles des de l'Administració
11. **Figura 11.** Valoració sobre l'harmonització de les mesures adoptades pel ministeri
12. **Figura 12.** Valoració sobre el grau de resposta a les necessitats educatives
13. **Figura 13.** Valoració sobre els mitjans dels quals disposa el centre
14. **Figura 14.** Valoració sobre el model d'ensenyament virtual
15. **Figura 15.** Valoració sobre el seguiment realitzat des del centre
16. **Figura 16.** Valoració sobre l'equip d'orientació
17. **Figura 17.** Valoració sobre el coneixement de les famílies
18. **Figura 18.** Valoració sobre el suport de les famílies al model d'ensenyament
19. **Figura 19.** Valoració sobre el suport de les famílies a l'activitat docent
20. **Figura 20.** Valoració sobre el grau de satisfacció de les famílies
21. **Figura 21.** Valoració sobre els mitjans que disposa l'alumnat
22. **Figura 22.** Valoració sobre la formació prèvia en competència digital
23. **Figura 23.** Valoració sobre els mitjans tecnològics a casa
24. **Figura 24.** Valoració sobre el suport de la família a l'alumnat
25. **Figura 25.** Valoració sobre la connectivitat a la xarxa de l'alumnat
26. **Figura 26.** Valoració sobre la coordinació docent/alumne
27. **Figura 27.** Valoració sobre l'adequació de la feina a casa
28. **Figura 28.** Valoració sobre la capacitat d'autoregulació de l'alumne
29. **Figura 29.** Valoració sobre el nivell de competència digital docent
30. **Figura 30.** Valoració sobre la competència digital docent per part de l'Administració
31. **Figura 31.** Valoració sobre la competència digital docent autodidacta
32. **Figura 32.** Valoració sobre la competència digital docent per part del centre

33. **Figura 33.** Valoració sobre els recursos tecnològics disponibles
34. **Figura 34.** Valoració sobre els recursos didàctics disponibles

1. Resum i paraules clau

Introducció. Les tecnologies de la informació i comunicació van ser l'única alternativa possible durant la pandèmia per tal de poder donar continuïtat a l'educació en una modalitat online però, passada la situació, la ministra d'educació va considerar que aquest tipus d'ensenyament no va tenir èxit. **Metodologia.** Aquest estudi exploratori i quantitatiu tracta de conèixer la percepció dels docents d'Educació Primària de l'illa de Menorca respecte la resposta educativa realitzada durant la pandèmia mitjançant un qüestionari. **Resultats.** A l'estudi hi participen 72 mestres que valoren de manera positiva la situació viscuda. **Conclusions.** Analitzant i contrastant la informació obtinguda, podem afirmar que els mestres d'Educació Primària de l'illa de Menorca valoren positivament la situació viscuda tot i que consideren que l'èxit en l'aprenentatge no va donar-se en tots els casos i que aquest depèn de factors, sobre tot, personals i externs.

PARAULES CLAU

Pandèmia, Educació, TIC, Competència Digital Docent, Bretxa Educativa.

Introduction. Information and communication technologies were the only alternative during the pandemic to be able to continue education in an online way but, given the situation, the Minister of Education considered that this type of education was not successful. **Methodology.** This exploratory and quantitative study seeks to know the perception of primary school teachers on the island of Menorca regarding the educational response made during the pandemic through a questionnaire. **Results.** The study involved 72 teachers who gave a positive assessment of the situation. **Conclusions.** Analyzing and contrasting the information obtained, we can assert that Primary Education teachers' from Menorca value positively the situation experienced although they consider that learning success did not occur in all cases and it depends on factors, above all, personal and external.

KEY WORDS

Pandemic, Education, ICT, Digital Teaching Competence, Educational Gap.

2. Introducció

El passat 11 de març de 2020 l'Organització Mundial per a la Salut (OMS) va declarar com a pandèmia internacional la situació sanitària derivada de la COVID-19. Degut al gran nombre de casos que es van manifestar a Espanya i el risc que aquests comportaven a la població, el govern del país va decidir decretar l'estat d'excepció el 14 de març de 2020. Aquesta decisió va afectar, sense dubte, tots els àmbits de la vida quotidiana però en especial el de l'educació. Les mesures que es prengueren respecte l'àmbit educatiu com a mètode de contenció i que es recullen en l'article 9 del Real Decret 463/2020 de 14 de març són les següents:

1. Suspensió de l'activitat educativa presencial en tots els centres i etapes així com altres activitats educatives o de formació impartides en altres centres públics o privats
2. La continuació de les activitats educatives es durà a terme mitjançant metodologies a distància i online.

Així és que, de la nit al dia i sense previ avís, es va procedir al tancament de tots els centres educatius d'Educació Primària del país, el que va impossibilitar la continuació d'un model d'ensenyament presencial. Per tant, ens vam trobar que les aules van quedar buides i les llars van passar a ser espais d'educació formal i no formal. És per aquest motiu que l'estat va oferir l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC) com a principal eina per continuar la docència de manera online. Això va suposar que docents, discents i famílies haguessin d'adaptar-se a una situació educativa extraordinària i, sobretot, desconeguda per la majoria fins al moment.

Passada la situació i amb el retorn a un sistema d'ensenyament presencial o híbrid, la ministra d'Educació, Isabel Celaá¹ ha opinat que l'ensenyament online realitzat durant la pandèmia no va funcionar i afirma també que aquest sistema no educa, no substitueix els aprenentatges presencials i genera una major bretxa digital educativa. En front aquesta opinió, és oportú fer un anàlisi de la valoració dels docents per tal de conèixer la seva opinió

¹ <https://www.educaciontrespuntocero.com/noticias/educacion-online-en-la-pandemia/>

respecte a la resposta educativa al confinament provocat per la covid-19 que van viure per tal de poder treure conclusions sobre aquesta.

Davant aquesta situació, el present treball es dirigeix a donar resposta a la següent pregunta d'investigació: Quina és la percepció dels docents d'educació primària de Menorca sobre la metodologia utilitzada durant la pandèmia?, i, per tal de donar-li resposta, es planteja com a objectiu general analitzar la percepció dels docents d'Educació Primària de Menorca quant a la metodologia utilitzada durant la pandèmia.

3. Marc teòric

Gairebé a finals de desembre del 2019 van aparèixer a Wuhan (Xina) diversos casos de pneumònia d'origen vírica a la qual la OMS va anomenar *Novel Corona Virus 2019*, més coneguda per *SARS-CoV-2*. En qüestió de poc temps aquesta infecció va estendre's per diversos països a una velocitat sense precedents, motiu pel qual la OMS va haver de declarar l'enfermetat com a una situació d'emergència internacional. Mesos després i amb l'enfermetat completament descontrolada, es va declarar la situació com a una pandèmia global, un esdeveniment inesperat i poc comú al segle XXI. (Sandín et al. 2020).

És fàcil entreveure que, en poc temps, l'enfermetat va arribar a Europa i, consegüentment, a Espanya. Degut a la gravetat dels esdeveniments, el govern espanyol va declarar l'estat d'excepció que va venir acompanyat de la imposició d'un confinament que, en un principi, havia de durar 15 dies, però que va acabar durant gairebé dos mesos. Aquest confinament va suposar el distanciament social, l'aïllament en el domicili, moltes limitacions en la llibertat de circulació dels ciutadans i també la suspensió de les activitats comercials i educatives (Sandín et al. 2020).

Alguns estudis realitzats durant la pandèmia a la Xina i a la Índia van suggerir que aquesta tenia un efecte negatiu en el benestar emocional de la població, tinguent un gran impacte en els nivells d'ansietat, estrès i preocupació. És sabut que no tots els països s'han vist afectats de la mateixa manera però, en el nostre cas, el país ha sofert molt degut al gran nombre de contagis, víctimes mortals i restrictivitat de les mesures imposades. És per això que també es va realitzar un estudi a nivell nacional per observar l'impacte psicològic del confinament en la població espanyola. (Sandín et al. 2020) Els resultats d'aquest estudi

afirmen que, durant el confinament, la població va patir una por i preocupació desmesurada pel coronavirus. Aquesta por es pot catalogar en funció a si és per la enfermetat, la mancança de productes bàsics, aspectes relacionats amb el treball i la pèrdua d'ingressos o l'aïllament social. Tal i com afirma l'autor a l'article,

Otro aspecto importante a resaltar es que los porcentajes indicados en las Tablas 3 y 4 corresponden a las frecuencias de personas que han experimentado cada miedo con mucha o extrema intensidad, lo cual sugiere que se trata de miedos de elevada significación clínica, y que por tanto requieren algún tipo de intervención psicológica. (Sandín et al., 2020, p.13)

A totes aquestes pors s'hi afegeixen altres factors de vulnerabilitat com la incertesa del que podria ocórrer acompanyada de l'excés d'informació dels mitjans de comunicació. Finalment, es constata que “Parecen estar incrementados significativamente los principales estados emocionales negativos, así como también los problemas del sueño.” (Sandín et al., 2020, p.15). A més a més, (Socías, 2020, p.5) afirma que “Los altos niveles de estrés familiar pueden conducir a la elección de estrategias de afrontamiento poco saludables, generar un entorno inseguro y un mayor riesgo de resultados negativos en menores.”

Podem observar, per tant, que la pandèmia va afectar de manera negativa al benestar emocional de la població espanyola, infants inclosos, la qual cosa ens ha de fer entendre que, en aquestes situacions, no podem actuar i continuar amb les nostres vides com si res sinó que hem d'adaptar-nos al canvi i donar més rellevància a aspectes emocionals i conductuals que no pas a altres aspectes que queden en un segon pla.

Tot i que l'aplicació de l'estat d'excepció al país va ser una situació inesperada i que va generar malestar, gràcies a aquest s'han fet evidents actualment moltes de les mancances del sistema educatiu espanyol, la qual cosa ens pot ser beneficiosa per a iniciar un nou camí que ens porti cap a una millora educativa.

Tal i com s'ha comentat anteriorment, una de les mesures de contenció aplicades per l'estat d'excepció va ser el tancament de tots els centres escolars del país. Això va suposar

que, d'un dia per l'altre, aproximadament 8,2 milions d'alumnes de totes les etapes educatives no van poder tornar a les aules amb normalitat i van haver de quedar-se tancats al seu domicili. D'aquesta totalitat d'alumnes, gairebé 3 milions pertanyen a l'etapa d'Educació Primària. (Ministerio de Educación y Formación Profesional, 2020). Després d'haver comunicat aquesta mesura, el govern va prendre la decisió que l'ensenyament es duria a terme en una modalitat online i/o a distància per la qual ni docents, ni discents, ni famílies estaven preparats. (Santos, 2020). En front aquesta decisió, l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO) va crear una plataforma anomenada *Coalición Mundial para la Educación* per protegir el dret a l'educació durant el confinament. També es van elaborar una sèrie de recomanacions per tal de facilitar i orientar l'ensenyament online a docents i centres educatius. Algunes d'aquestes recomanacions són les següents (Educaonline S. L., 2020).:

1. Analitzar el tipus de tecnologia amb la que es compta i escollir la més pertinent
2. Garantir el caràcter inclusiu dels programes d'aprenentatge online
3. Protegir la privacitat i seguretat de les dades
4. Centrar-se en els problemes psicosocials de l'alumnat abans d'impartir l'ensenyament
5. Planificar amb freqüència el desenvolupament de programes d'aprenentatge online
6. Proporcionar a docents i alumnat assistència quant a l'ús de les TIC
7. Combinar els enfocaments adequats i limitar la capacitat d'aplicacions i plataformes
8. Establir les regles d'educació online i donar seguiment al procés d'aprenentatge
9. Definir el temps de duració de les sessions en funció a l'alumnat
10. Crear comunitats entre el professorat i afavorir els vincles socials

Tot i les orientacions donades, les conclusions d'una enquesta que va elaborar el Proyecto de investigación e innovación Atlántida afirmen que “Más del 80 % del profesorado valora como regulares o nulas las directrices elaboradas por las Administraciones educativas.” (Consejo Escolar del Estado [CEE], 2021, p.48). Això ens fa veure que, a la pràctica, va ser molt difícil canviar d'una modalitat d'ensenyament presencial a una d'online que tingués èxit en plena situació d'emergència. A més a més, Espanya no compta amb un pla comú, coordinat i consensuat a nivell estatal sobre la integració de les TIC en l'educació sinó que ho fa amb accions aïllades per cadascuna de les comunitats autònomes (Area, 2010). És per aquest motiu que ens trobem moltes situacions de desigualtat quant al nivell d'integració i ús de les TIC en els centres escolars.

També cal tenir en compte que no totes les famílies disposen del mateix nivell socioeconòmic. Tal i com s'afirma en el document (CEE, 2021, p.19):

A raíz de la crisis sanitaria se ha reducido el número de hogares en los que todos sus miembros se encuentran ocupados y se ha elevado de manera muy acentuada el número de hogares de familias formadas solo por la madre y los hijos e hijas o en los que ninguno de los adultos de referencia trabaja.

Aquest succés va fer augmentar encara més les desigualtats entre l'alumnat degut que no tothom disposava dels recursos necessaris per poder seguir un aprenentatge a distància. (Cabrera, 2020). Els desiguals nivells de renda, estudis i la tipologia familiar ens fan veure que existeix una gran bretxa que es va agravar durant la pandèmia degut que aquesta va impossibilitar i/o dificultar moltíssim l'accés a un model educatiu a distància i el desenvolupament d'aquest. Aquesta bretxa la podem classificar segons sigui d'accés i d'ús. (Consejo Escolar del Estado, 2021). Pel que fa a l'accés de connexió i/o dispositius electrònics, dades extretes de *La Encuesta de Equipamiento y Uso de Tecnologías de Información y Comunicación en Hogares del INE de 2019* mostren que un 19'1% de les llars espanyoles no disposen d'ordinadors (vindrien a ser, aproximadament, 792.049 famílies) i un 8'6% no disposen de connectivitat a la xarxa. Pel que fa a l'ús de les tecnologies, no tots els infants hi tenen un mateix domini i, per tant, el temps destinat a aquestes i la qualitat d'aquest variaran molt en funció als coneixements que es tinguin al respecte, és a dir, a la competència digital.

A més a més, l'alumnat d'Educació Primària va necessitar la figura d'un adult que acompanyés i guiés el seu procés d'aprenentatge degut a la seva curta edat. Això va suposar que els adults havien de fer el paper dels mestres, la qual cosa va agreujar encara més les desigualtats entre l'alumnat degut que no totes les famílies disposaven dels mateixos recursos, coneixements, habilitats i temps necessaris per a aquest canvi. Tal i com va dir la ministra d'educació i formació professional Isabel Celaá:

A los padres y las madres les estamos exigiendo un esfuerzo colosal, porque se han convertido en educadores de sus hijos las 24 horas, y no solo de comportamiento

personal. Muchos contenidos llegan telemáticamente a los alumnos y estos preguntan a sus padres cómo se hace, no lo entiendo, cómo se busca esa plataforma. (Orio, 2020, párr. 6).

Les bretxes esmentades anteriorment no es van donar únicament amb l'alumnat sinó que també es van trobar als centres escolars. Això es deu a que no tots els centres escolars disposaven i disposen dels mateixos recursos i, per tant, segons la situació de cada centre educatiu, l'ensenyament es va poder continuar amb més facilitat o, pel contrari, amb més dificultat. De fet, a les mateixes conclusions de l'enquesta que va elaborar el Proyecto de investigación e innovación Atlántida s'afirma que "menos de un 25 % considera como suficientes o buenos los materiales puestos a disposición desde las Administraciones." (CEE, 2021, p.48). Això ens fa veure que tant el professorat com l'equip directiu de tots els centres van haver de fer un gran esforç per continuar endavant amb una educació a distància per la qual no disposaven dels recursos i materials necessaris.

A tot això també se li ha de sumar la insuficient preparació del professorat per introduir les TIC en la seva pràctica habitual a l'aula. (Fernández-Cruz y Fernández-Díaz, 2016). De fet, en un estudi realitzat al 2019 abans de la pandèmia, a la pregunta: *¿Cuáles consideras que son los mayores retos con la introducción de la tecnología en el aula? Selecciona los tres mayores retos*, la resposta més contestada i que va quedar en primer lloc va ser la formació del professorat. També, el 25 de març de 2020, just a l'inici del confinament, UNICEF Comité Español va llançar una enquesta per conèixer l'opinió dels docents de diferents centres educatius del país respecte a qüestions educatives i una de les conclusions que es va poder extreure és que:

Más de la mitad de los docentes considera «importante» abordar la formación docente para mejorar la calidad de la educación a distancia, seguido de otro 21,7 % que lo considera «urgente», mientras que el 19,5 % lo califica como «interesante». Por su parte, el 6 % del profesorado encuestado considera que la formación docente es ahora poco relevante y el 0,8 % lo califica como «irrelevante» en estos momentos. (CEE, 2021, p.47).

Això ens fa veure que molts professionals no comptaven i compten amb un bon nivell de competència digital docent la qual ha estat indispensable aquests darrers anys però, sobretot, durant la pandèmia.

Si alguna cosa podem afirmar després d'haver viscut una pandèmia mundial és que l'estructura organitzativa escolar està pensada única i exclusivament per a una educació en modalitat presencial. Tant docents com discents van haver de re-estructurar la seva manera de treballar trobant-se pel camí grans reptes com els que s'han anat comentant fins al moment. És per això que amb el present treball es vol conèixer la percepció dels docents per tal de poder fer millores que ens ajudin a assolir una millor educació.

4. Metodologia

Es podria definir el terme *metodologia* com aquell conjunt de fases que es realitzen en un ordre determinat per a realitzar una investigació, estudi o exposició. (Ugalde et.al. 2013). És per això que en aquest apartat s'exposaran i explicaran tots aquells aspectes relacionats amb l'estudi que es realitza en el present treball.

Entenem per investigació un procés sistemàtic que ens genera coneixements a partir de la curiositat respecte una temàtica concreta. (Ugalde, et.al. 2013). En aquest cas, la curiositat ha sorgit arran de la situació viscuda durant la pandèmia que ha generat que part de la població consideri que l'educació online va ser un absolut fracàs. Els coneixements que es pretenen generar són respecte quina és la percepció dels docents de l'illa pel que fa a la situació viscuda per tal de saber què es pot millorar de cara a futures ocasions.

En el moment de dur a terme una investigació un dels aspectes que s'ha de tenir en compte és la metodologia que s'utilitzarà per obtenir la informació corresponent. Tal i com afirma Ugalde, et.al. 2013, actualment ens podem trobar amb dos tipus de metodologies que poden ser-nos útils al llarg d'aquest procés: la metodologia quantitativa o racionalista i la metodologia qualitativa o naturalista. Seguint amb les idees de l'autor, la metodologia quantitativa es caracteritza per iniciar-se a partir de teories o fenòmens ja existents que s'han de verificar i/o definir. Es tracta, per tant, d'una metodologia que ens exposa dades estadístiques i descripcions objectives de la realitat social. En el cas de la segona, es caracteritza per intentar explicar fenòmens de causa i efecte. També cal mencionar que

existeix una vertent mixta que ajunta les característiques d'ambdues metodologies per fer anàlisis més exhaustius. No hi ha cap metodologia que sigui més o menys útil sino que, en funció del context, cadascuna d'elles s'adaptarà millor a les necessitats de la investigació.

Un altre dels aspectes que s'ha de tenir en compte en el moment d'iniciar una investigació és definir quin tipus d'estudi volem dur a terme. Actualment podem englobar les diferents tipologies d'investigació en dos grans blocs: investigacions bàsiques i investigacions aplicades. (Nieto, 2018). Pel que fa a les primeres, s'inclouen l'estudi exploratori, l'estudi descriptiu, l'estudi explicatiu i l'estudi predictiu. Així com ho afirma l'autor, s'anomenen investigacions bàsiques degut que sorgeixen de la curiositat i serveixen com a posterior base de les investigacions aplicades, que seran les encarregades de resoldre les diferents problemàtiques que es presentin en la societat. Totes i cadascuna d'elles són igual de vàlides i, en funció al nivell de coneixements i anàlisi als quals pretenguem arribar, n'escollirem una o altra.

4.1. Plantejament de la pregunta d'investigació i objectius

Qualsevol procés d'investigació té per principal objectiu la producció de coneixements mitjançant la resolució d'un interrogant inicial. (Ugalde, et.al. 2013). En aquest cas, s'ha plantejat un estudi que té com a finalitat principal donar resposta a la pregunta: Quina és la percepció dels docents d'educació primària de Menorca respecte la metodologia utilitzada durant la pandèmia?

Per a fer-ho possible, s'ha proposat com a objectiu general conèixer la percepció dels docents d'educació primària de Menorca respecte la metodologia utilitzada durant la pandèmia. A partir d'aquest objectiu, s'han proposat d'altres de caire més específic:

1. Conèixer la percepció dels participants respecte el suport rebut per la comunitat educativa durant el confinament
2. Identificar les fortaleses i debilitats de l'experiència viscuda durant el confinament
3. Saber la valoració dels participants respecte si ha estat útil o no el model d'ensenyament durant la pandèmia

4.2. Metodologia aplicada

Tal i com s'ha comentat anteriorment, en el moment de dur a terme una investigació un dels aspectes que s'ha de tenir molt en compte és la metodologia que s'utilitzarà per obtenir la informació corresponent. En aquest cas, per a realitzar l'estudi s'ha dissenyat un model d'investigació amb un enfocament metodològic de caràcter quantitatiu en el que s'ha utilitzat l'enquesta com a procediment per recollir i analitzar informació de manera ràpida i eficaç. (López-Roldán y Fachelli, 2015).

Un altre dels aspectes que s'han de tenir en compte és el tipus d'estudi que es vol dur a terme. En aquest cas, s'ha proposat una investigació bàsica de caràcter exploratori. La present investigació parteix de la motivació i curiositat envers una situació desconeguda fins al moment que va irrompre a tota la societat afectant de totes les maneres possibles l'àmbit educatiu. És per això que amb aquest estudi el que es pretén és recopilar informació per crear una visió general de la temàtica a tractar i establir les bases per a possibles futures investigacions més profundes que ens permetin millorar l'acció docent.

4.3. Participants

Pel que fa als participants de l'estudi, és necessari fer una diferenciació entre els conceptes de *població* i *mostra*. Tal i com afirma (Robles, 2019, p.245): “Está claro que la población objeto de estudio en una investigación, es el conjunto total de elementos de interés y la muestra un subconjunto de la población.”

És per això que la població d'aquest estudi són tots els docents d'Educació Primària de l'illa de Menorca que, tot i tenir edats diferents i formar part de diversos centres escolars, tenen en comú que formen part de la mateixa etapa educativa.

Conseqüentment, la mostra l'han conformat un total de 73 mestres d'educació primària. D'aquests, 54 són dones i 19 són homes d'entre 20 i més de 65 anys. Tot i que no es sap el nombre exacte de centres que han participat, sí sabem que, almenys, hi han participat 16 escoles d'un total de 25.

4.4. Tècniques i instruments de recollida d'informació

L'instrument utilitzat en la investigació és un qüestionari que es trobarà a l'annex 1 del treball. S'ha escollit aquest instrument degut que l'objectiu de l'estudi és conèixer la valoració personal del màxim de població possible per tal de fer-nos una idea del panorama general de la qüestió a tractar. És per això que el qüestionari s'adapta molt bé a l'objectiu proposat ja que permet una fàcil recollida de dades i informació rellevant. Tal i com afirma (García, 2003):

El cuestionario consiste en un conjunto de preguntas, normalmente de varios tipos, preparado sistemática y cuidadosamente, sobre los hechos y aspectos que interesan en una investigación o evaluación, y que puede ser aplicado en formas variadas, entre las que destacan su administración a grupos o su envío por correo. (p.2).

El qüestionari és el que es va aplicar a Santos et al. 2020 degut que té una relació molt estreta amb la temàtica que es treballa en la present investigació. L'objectiu principal de l'article és conèixer la percepció dels docents respecte l'educació a distància durant la pandèmia en una institució educativa de Lima, Perú. És per això que el qüestionari ens és de gran utilitat per donar resposta al nostre objectiu general i, a més a més, ja ha estat prèviament validat.

L'enquesta està formada per preguntes d'opció múltiple que han de ser contestades segons l'*escala likert*, que ens permet mesurar el grau d'acord o desacord dels participants. Hi ha cinc respostes possibles en les que cada número té un valor determinat, concretament: 1, molt malament; 2, malament; 3, suficient; 4, bé i 5, molt bé.

L'instrument consta de tres parts: la primera, es destina a conèixer algunes dades sociodemogràfiques dels participants i està formada per set preguntes de resposta múltiple obligatoria; la segona, es destina a conèixer la percepció dels participants respecte el suport rebut per la comunitat educativa durant el confinament i està formada per catorze preguntes de resposta múltiple en les que es demana per aspectes relacionats amb l'administració educativa, el centre de treball i les famílies; finalment, la tercera, es destina a identificar les

fortaleses i debilitats de l'experiència viscuda durant el confinament i està formada per tretze preguntes de resposta múltiple en les que es demana per aspectes relacionats amb la tasca docent i de l'alumnat. Per acabar el qüestionari s'hi ha afegit un apartat opcional en el que els participants poden fer els comentaris i aportacions que considerin pertinents, veure annex 1.

Aquesta enquesta ha estat enviada per correu electrònic el 28/04/2022 als directors/es de tots els centres educatius de l'illa per tal que aquests l'enviessin al seu claustre. El termini màxim per contestar-la és el 15/05/2022. També ha estat enviada de manera personal a diferents docents per tal que aquests facilitessin la tasca de difusió.

5. Resultats

Tal i com s'ha comentat anteriorment, des del moment en què es va enviar el qüestionari fins al seu tancament han passat 18 dies. Al llarg d'aquestes setmanes, un total de 73 mestres d'educació primària han donat la seva resposta i opinió permetent així continuar amb la investigació proposada.

Respecte a la primera part del qüestionari, destinada a conèixer algunes dades sociodemogràfiques dels participants, els resultats obtinguts han estat els següents:

Pel que fa a l'edat dels participants, observem que un 43'8% comprenen les edats d'entre 41-50 anys, seguits d'un 27% d'entre 31-40, un 16% d'entre 51-60, un 11% d'entre 20-30 i, finalment, un 1'4% d'entre 61-65 anys.

Quina edat tens?
73 respuestas

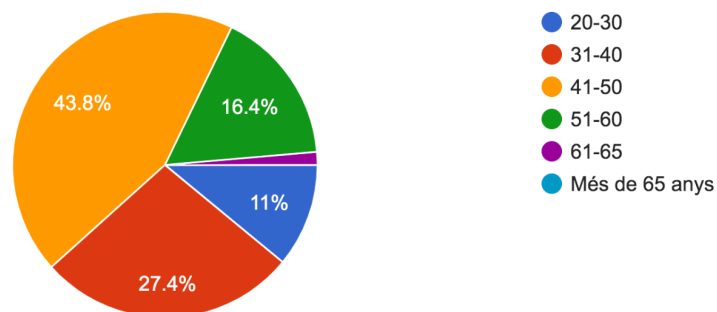


Figura 1.

Edat dels participants

Pel que fa al gènere dels participants, observem que un 73% són dones i un 26% homes.

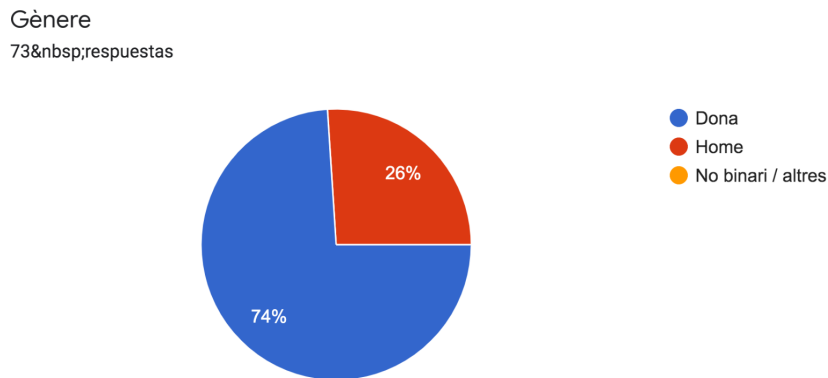


Figura 2.
Gènere dels participants

Pel que fa a l'experiència docent dels participants, observem que un 21'9% tenen entre 16-20 anys d'experiència docent, seguits d'un 20'5% que tenen entre 1-5 anys, un 17'8% que tenen entre 0-1 anys, un altre 17'8% que tenen entre 11-15 anys, un 8'2% que tenen entre 26-30 anys, un 6'8% que tenen entre 31-35 anys, un 4'1% que tenen entre 6-10 anys i, finalment, un 2'7% que tenen més de 35 anys d'experiència docent.

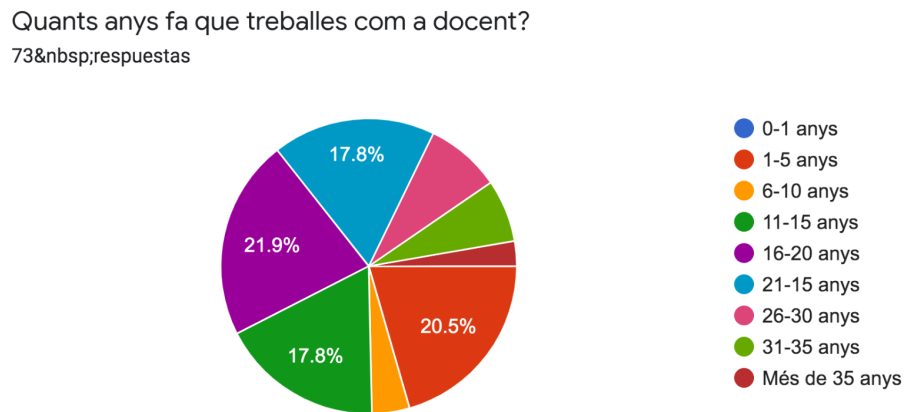


Figura 3.
Experiència docent dels participants

Pel que fa a la funció docent dels participants durant el curs de la pandèmia, un 50'7% van ser tutor/a d'aula, un 12'3% van ser mestre/a d'anglès, un 9'6% van ser mestre/a de pedagogia terapèutica, seguit d'un altre 9'6% que van ser mestre/a d'audició i llenguatge, un altre 9'6% que van ser mestre/a d'educació física, un 1'6% formava part de l'equip directiu,

un altre 1'6% era orientador/a, un 1'6% director/a, un 1'6% tutor/a d'aula i cap d'estudis, un 1'6% tutor/a d'aula i secretaria i, finalment, un 1'6% especialista d'artística, suport i cap d'estudis.

Durant el curs 2019/20 (any de la pandèmia), quina era la teva funció com a docent?
73 respuestas

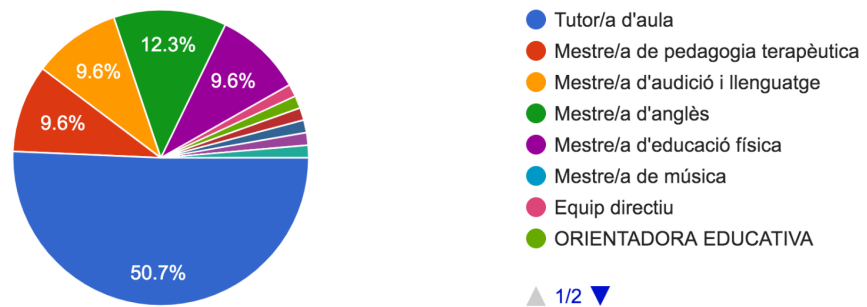


Figura 4.

Funció docent dels participants

Pel que fa al grup de treball dels participants, un 38'4% va intervenir en diversos cursos de primària durant l'any de la pandèmia, un 16'4% va intervenir al primer curs, un 15'1% va intervenir al cinquè curs, un 9'6% va intervenir al quart curs, un 8'2% va intervenir al segon curs, un 6'8% va intervenir al sisè curs i, finalment, un 5'5% va intervenir al tercer curs.

Durant el curs 2019/20 (any de la pandèmia), amb quin grup vas treballar?
73 respuestas

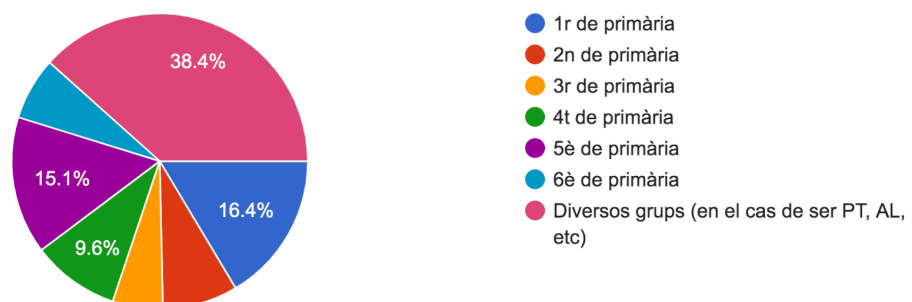


Figura 5.

Grup de treball dels participants

Pel que fa a la tipologia de centre en el que van treballar els participants, un 68'5% va treballar en un centre educatiu públic durant l'any de la pandèmia en comparació a un 31'5% que ho va fer en un centre educatiu concertat.

Durant el curs 2019/20 (any de la pandèmia), en quin tipus de centre vas treballar?
73 respuestas

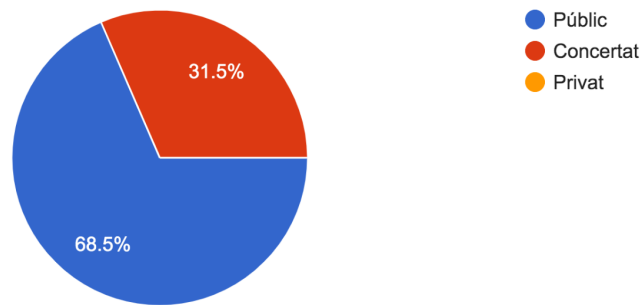


Figura 6.

Tipologia de centre en el que treballen els participants

Pel que fa a les modalitats d'ensenyament treballades abans de la pandèmia, un 100% dels mestres d'educació primària havien treballat amb una modalitat presencial i, d'aquests, tan sols un 2'7% ho havia fet també amb una modalitat mixta.

Abans de la pandèmia, amb quines modalitats d'ensenyament havies treballat?
73 respuestas

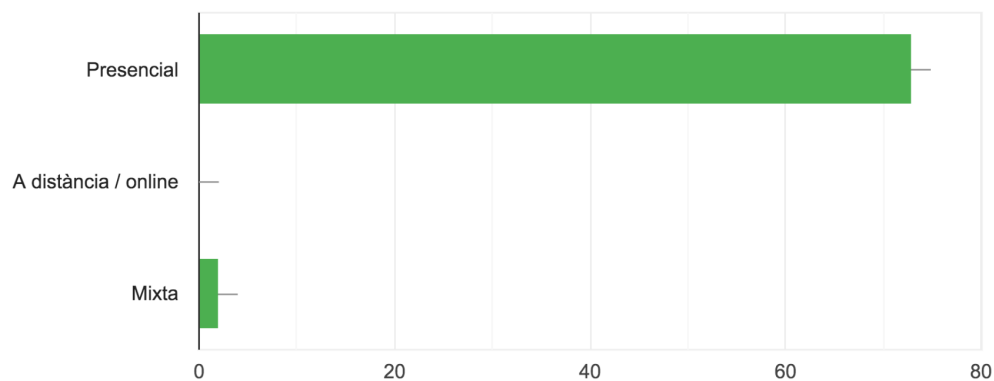


Figura 7.

Modalitats d'ensenyament treballades abans de la pandèmia

Respecte a la segona part del qüestionari, destinada a conèixer la percepció dels participants respecte el suport rebut per la comunitat educativa durant el confinament, els resultats obtinguts han estat els següents:

Pel que fa a la valoració de les directrius o normatives elaborades per l'administració educativa per clarificar la resposta del propi centre i docents, un 1'4% considera que van estar molt bé, un 16'4% considera que van estar bé, un 42'5% considera que van ser suficients, un 28'8% considera que van estar malament i, finalment, un 11% considera que van estar molt malament.

Les directrius o normatives elaborades per l'administració educativa per clarificar la resposta del propi centre i docents

73 respuestas

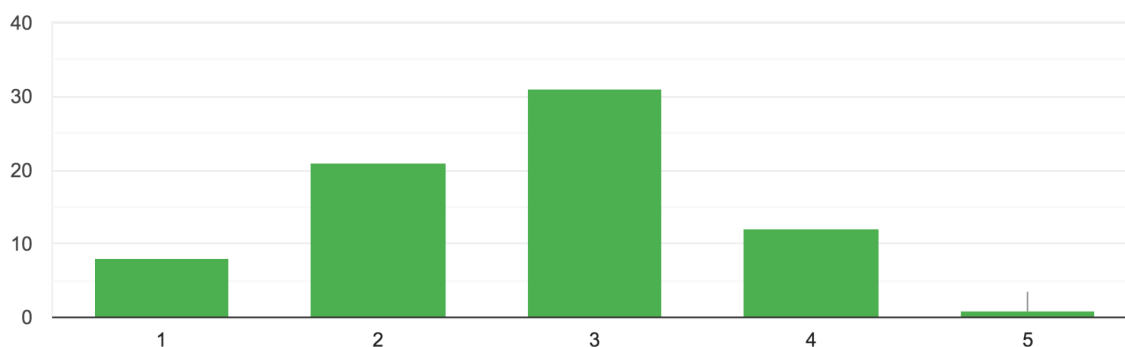


Figura 8.

Valoració directrius elaborades per l'Administració

Pel que fa a la valoració de la resposta de l'administració en matèria de formació digital pel professorat, un 2'7% considera que va estar molt bé, un 4'1% considera que va estar bé, un 42'5% considera que va ser suficient, un 32'9% considera que va estar malament i, finalment, un 17'8% considera que va estar molt malament.

La resposta de l'administració en matèria de formació digital pel professorat

73 respuestas

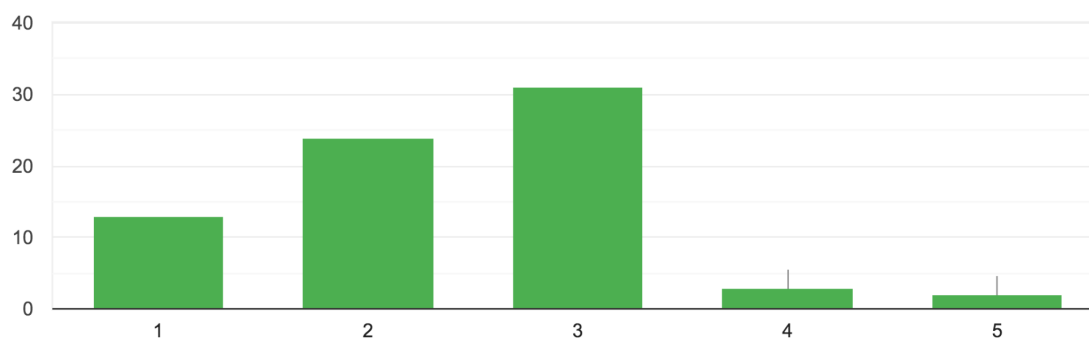


Figura 9.

Valoració resposta de l'Administració en matèria de formació digital

Pel que fa a la valoració dels materials disponibles des de l'administració per a la comunitat educativa en la fase virtual, un 27% considera que van estar bé, un 26% considera que van ser suficients, un 42'5% considera que van estar malament i, finalment, un 28'8% considera que van estar molt malament.

Els materials disponibles des de l'administració per a la comunitat educativa en la fase virtual
73 respuestas

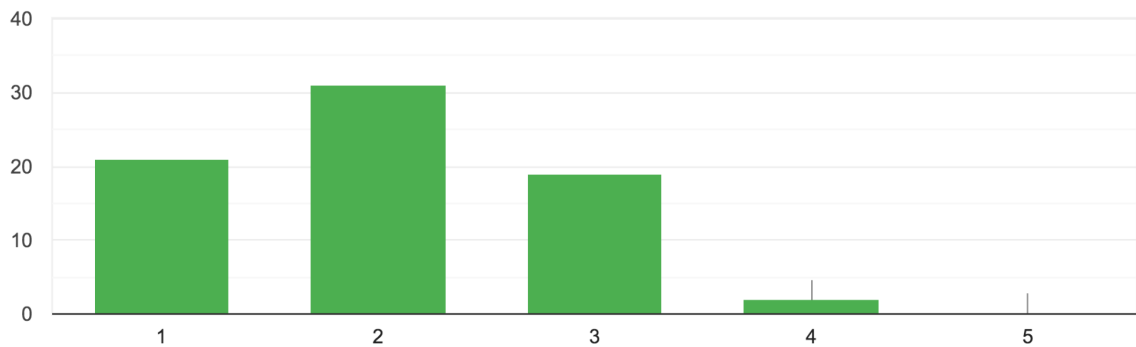


Figura 10.

Valoració materials disponibles des de l'Administració

Pel que fa a l'harmonització de les mesures adoptades per part del Ministeri d'Educació amb les unitats educatives, un 5'5% considera que van estar bé, un 38'4% considera que van ser suficients, un 37% considera que van estar malament i, finalment, un 19'2% considera que van estar molt malament.

L'harmonització de les mesures adoptades per part del Ministeri d'Educació amb les unitats educatives
73 respuestas

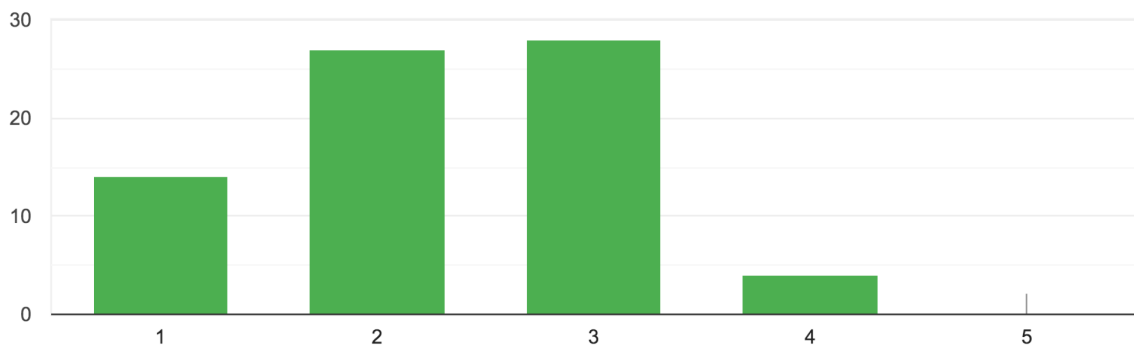


Figura 11.

Valoració sobre l'harmonització de les mesures adoptades pel ministeri

Pel que fa a la valoració sobre el grau de resposta a les necessitats educatives per part de cada centre, un 22'2% dels participants considera que va estar molt bé, 51'4% considera que va estar bé, un 22'2% considera que va ser suficient i, finalment, un 4'2% considera que va estar malament.

El grau de resposta a les necessitats educatives per part del meu centre
72 respuestas

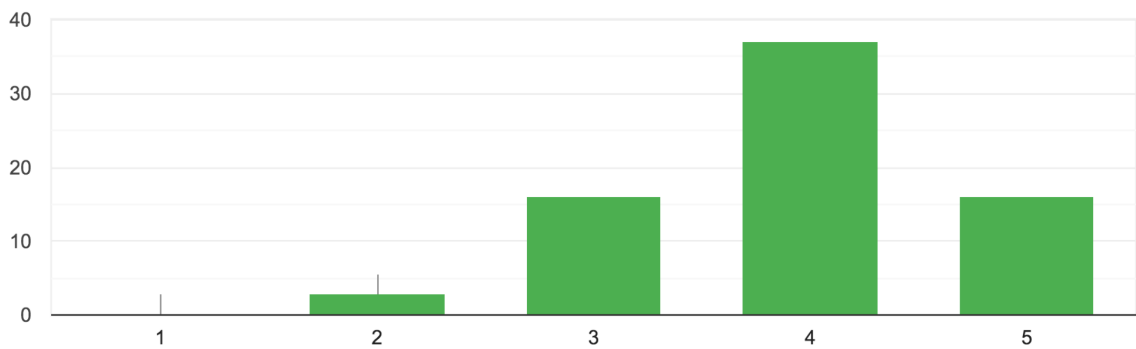


Figura 12.

Valoració grau de resposta a les necessitats educatives

Pel que fa a la valoració sobre els mitjans que disposa el centre per a la docència online, un 4'1% considera que va estar molt bé, un 31'5% considera que va estar bé, un 35'6% considera que va ser suficient, un 20'5% considera que va estar malament i, finalment, un 8'2% considera que va estar molt malament.

Els mitjans que disposa el centre per a la docència online
73 respuestas

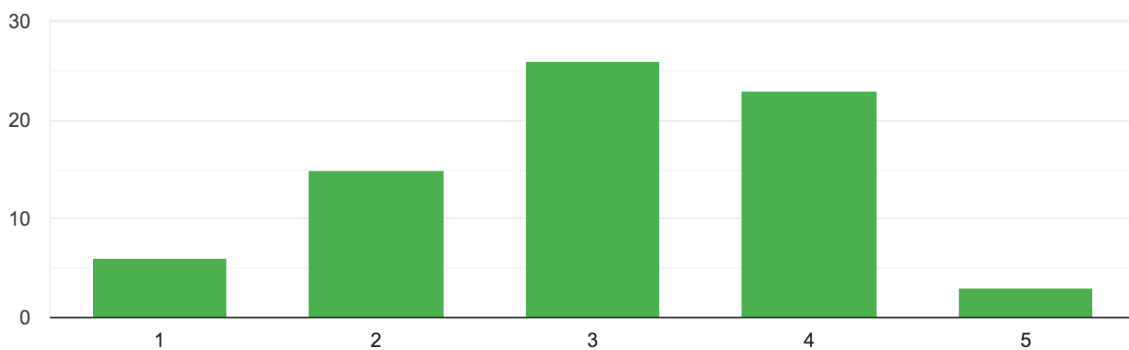


Figura 13.

Valoració sobre els mitjans dels quals disposa el centre

Pel que fa a la valoració sobre el model d'ensenyament virtual coordinat entre els diferents components del sistema educatiu, un 8'2% considera que va estar molt bé, un 20'5% considera que va estar bé, un 43'8% considera que va ser suficient, un 19'2% considera que va estar malament i, finalment, un 8'2% considera que va estar molt malament.

El model d'ensenyament virtual coordinat entre els diferents components del sistema educatiu
73 respuestas

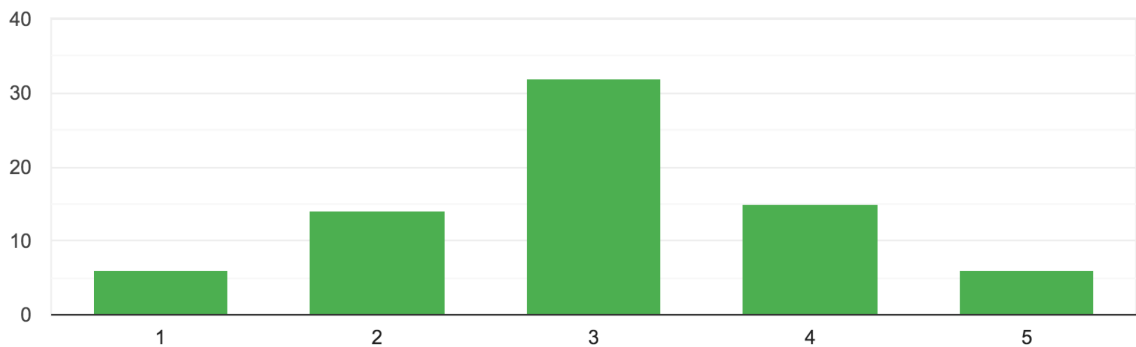


Figura 14.

Valoració sobre el model d'ensenyament virtual

Pel que fa a la valoració sobre el seguiment realitzat des del centre sobre allò plantejat pel professorat en aquesta fase, un 15'1% considera que va estar molt bé, un 41'1% considera que va estar bé, un 23'3% considera que va ser suficient, un 16'4% considera que va estar malament i, finalment, un 4'1% considera que va estar molt malament.

El seguiment realitzat des del centre sobre allò plantejat pel professorat en aquesta fase
73 respuestas

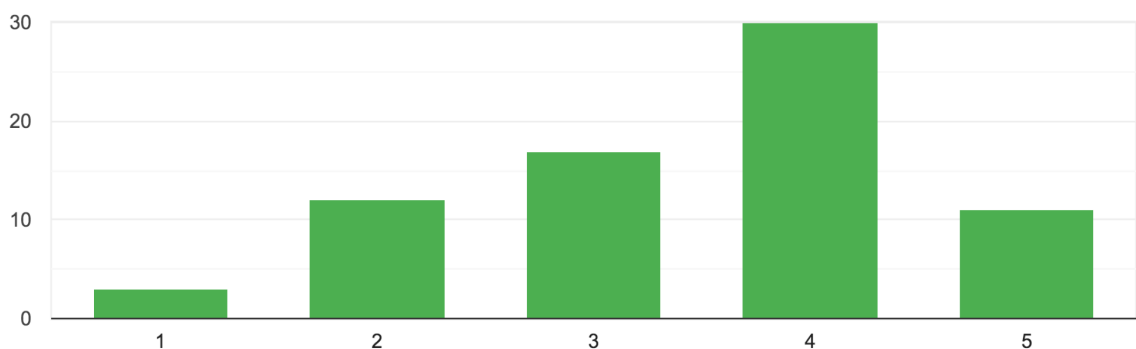


Figura 15.

Valoració seguiment realitzat des del centre

Pel que fa a la valoració sobre l'equip d'orientació en la seva labor d'orientació i suport a l'alumnat amb necessitats, un 18'1% considera que va estar molt bé, un 29'2% considera que va estar bé, un 31'9% considera que va ser suficient, un 15'3% considera que va estar malament i, finalment, un 5'6% considera que va estar molt malament.

L'equip d'orientació en la seva labor d'orientació i suport a l'alumnat amb necessitats
72 respuestas

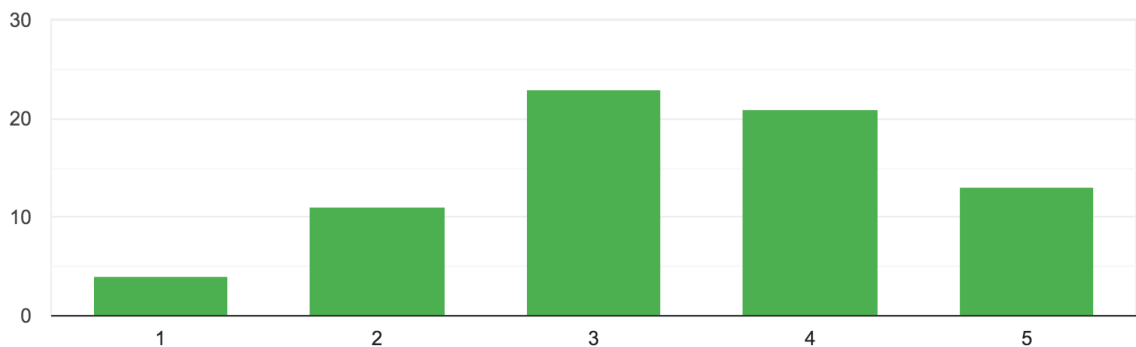


Figura 16.

Valoració sobre l'equip d'orientació

Pel que fa a la valoració sobre el coneixement que tenen les famílies de les claus del model d'ensenyament virtual del centre, un 12'5% considera que va estar bé, un 50% considera que va ser suficient, un 30'6% considera que va estar malament i, finalment, un 6'9% considera que va estar molt malament.

El coneixement que tenen les famílies de les claus del model d'ensenyament virtual del centre
72 respuestas

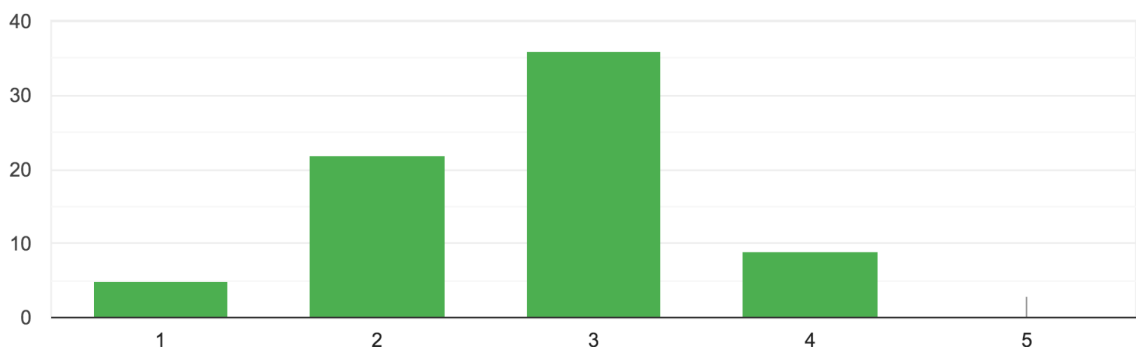


Figura 17.

Valoració sobre el coneixement de les famílies

Pel que fa a la valoració sobre el suport de les famílies al model d'ensenyament virtual, un 1'4% considera que va estar molt bé, un 24'7% considera que va estar bé, 46'6% considera que va ser suficient, un 23'3% considera que va estar malament i, finalment, un 4'1% considera que va estar molt malament.

El suport de les famílies al model d'ensenyament virtual
73 respuestas

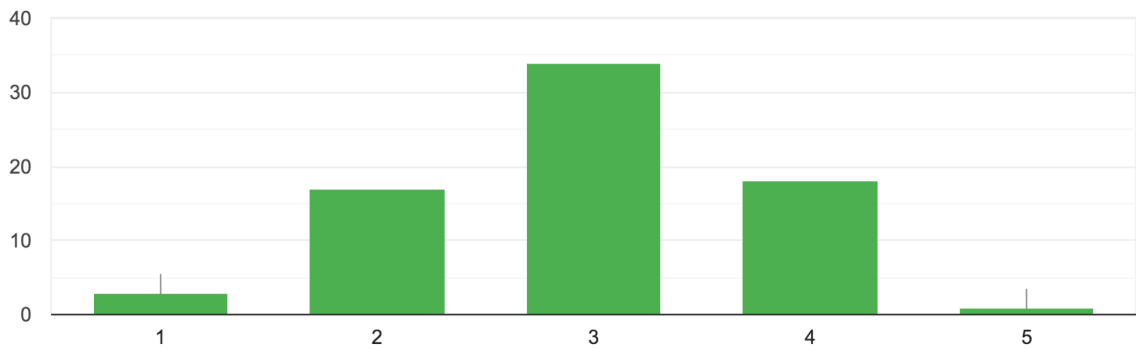


Figura 18.

Valoració sobre el suport de les famílies

Pel que fa a la valoració sobre el suport de les famílies respecte l'activitat docent, un 4'2% considera que va estar molt bé, un 31'9% considera que va estar bé, un 51'4% considera que va ser suficient, un 11'1% considera que va estar malament i, finalment, un 1'4% considera que va estar molt malament.

El suport de les famílies respecte l'activitat docent
72 respuestas

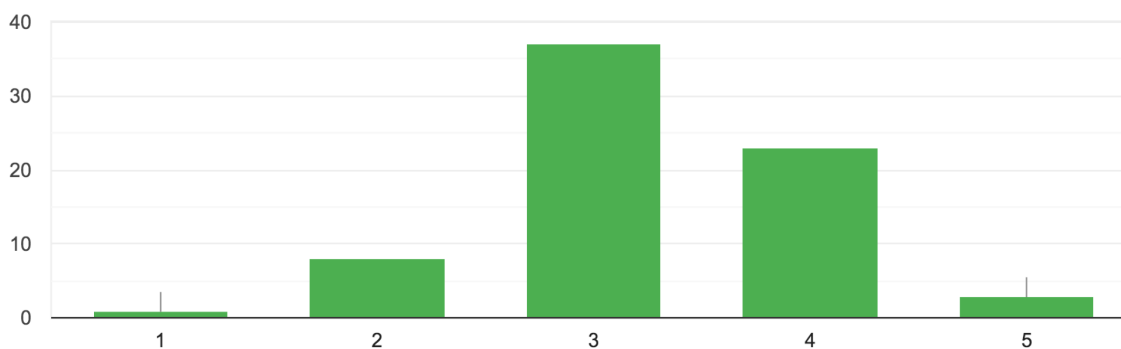


Figura 19.

Valoració sobre el suport de les famílies

Pel que fa a la valoració sobre el grau de satisfacció de les famílies respecte la meva resposta docent, un 12'3% considera que va estar molt bé, un 49'3% considera que va estar bé, un 35'6% considera que va ser suficient i, finalment, un 2'7% considera que va estar malament.

El grau de satisfacció de les famílies respecte la meva resposta docent
73 respuestas

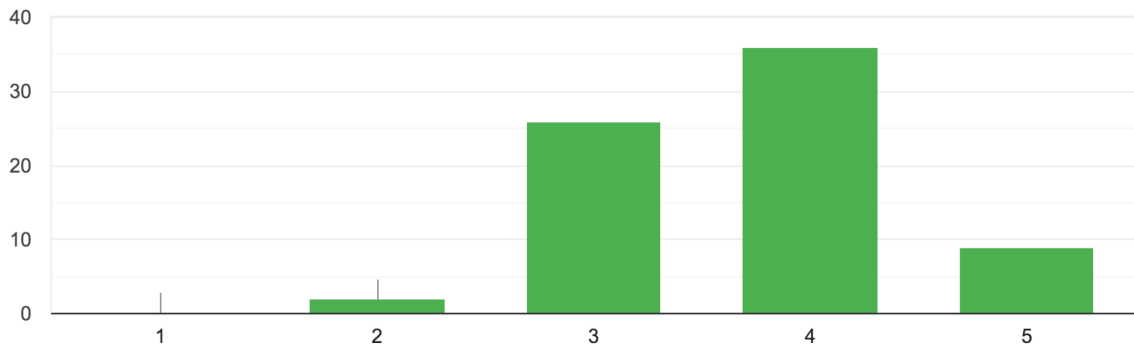


Figura 20.

Valoració sobre el grau de satisfacció de les famílies

Pel que fa a la valoració sobre els mitjans amb els que compta el meu alumnat per desenvolupar la seva activitat, un 1'4% considera que va estar molt bé, un 38'4% considera que va estar bé, un 46'6% considera que va ser suficient, un 11% considera que va estar malament i, finalment, un 2'7% considera que va estar molt malament.

Els mitjans amb els que compta el meu alumnat per desenvolupar la seva activitat
73 respuestas

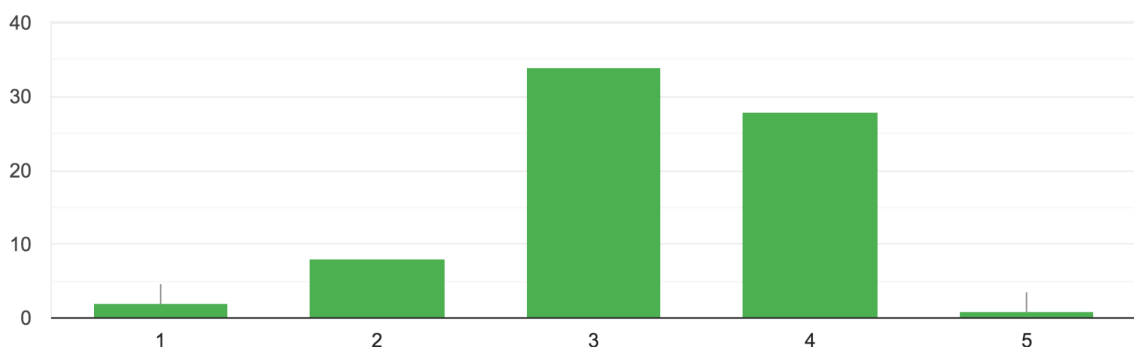


Figura 21.

Valoració sobre els mitjans que disposa l'alumnat

Respecte a la tercera part del qüestionari, destinada a identificar les fortaleeses i debilitats de l'experiència viscuda durant el confinament, els resultats obtinguts han estat els següents:

Pel que fa a la valoració sobre la formació específica prèvia de l'alumnat en competència digital, un 1'4% considera que va estar molt bé, un 9'6% considera que va estar bé, un 35'6% considera que va ser suficient, un 43'8% considera que va estar malament i, finalment, un 9'6% considera que va estar molt malament.

Formació específica prèvia en competència digital

73 respuestas

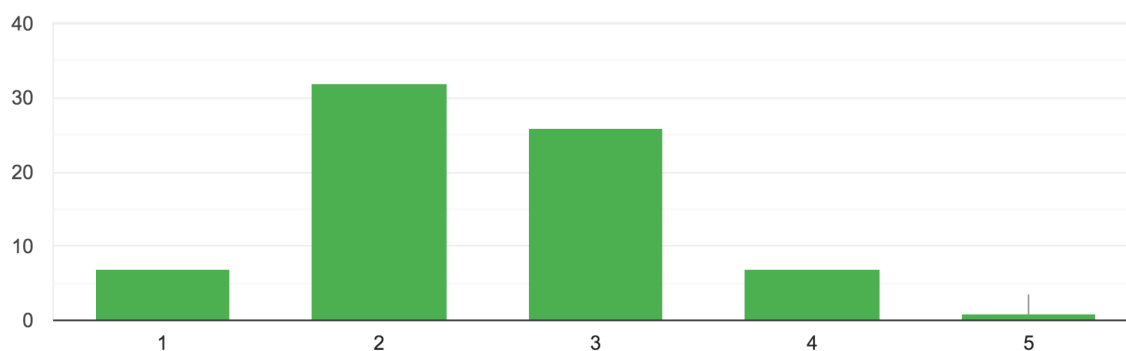


Figura 22.

Valoració sobre la formació prèvia en competència digital

Pel que fa a la valoració sobre els mitjans tecnològics a casa de l'alumnat, un 6'8% considera que va estar molt bé, un 23'3% considera que va estar bé, un 47'9% considera que va ser suficient, un 19'2% considera que va estar molt malament i, finalment, un 2'7% considera que va estar malament.

Mitjans tecnològics a casa

73 respuestas

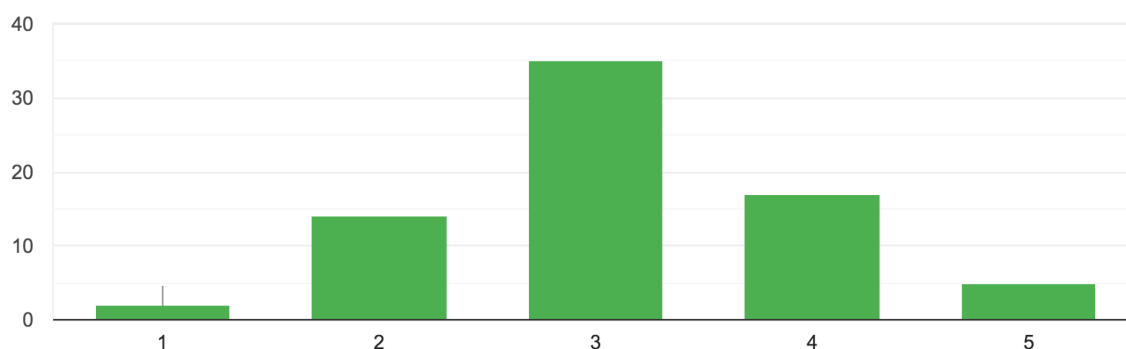


Figura 23.

Valoració sobre els mitjans tecnològics a casa

Pel que fa a la valoració sobre el suport a l'alumnat per part de la seva família, un 2'7% considera que va estar molt bé, un 27'7% considera que va estar bé, un 53'4% considera que va ser suficient i, finalment, un 16'4% considera que va estar malament.

Suport a l'alumnat per part de la seva família

73 respuestas

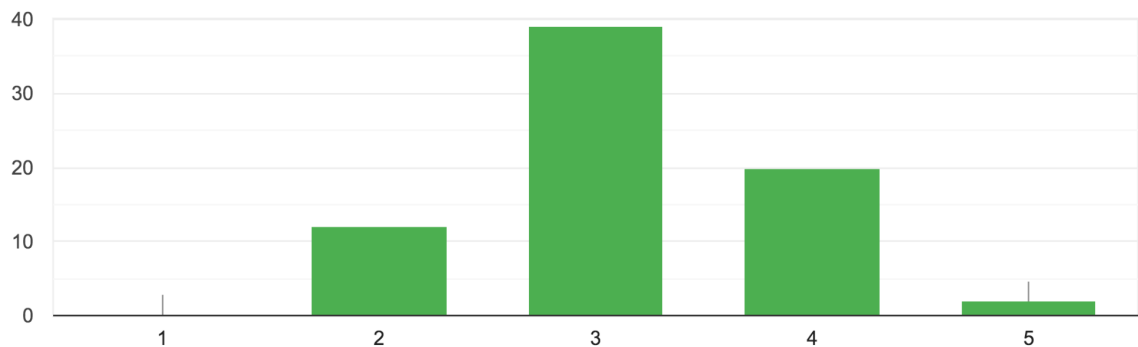


Figura 24.

Valoració sobre el suport de la família a l'alumnat

Pel que fa a la valoració sobre la connectivitat a la xarxa per part de l'alumnat, un 2'7% considera que va estar molt bé, un 37% considera que va estar bé, un 50'7% considera que va ser suficient i, finalment, un 9'6% considera que va estar malament.

Connectivitat a la xarxa

73 respuestas

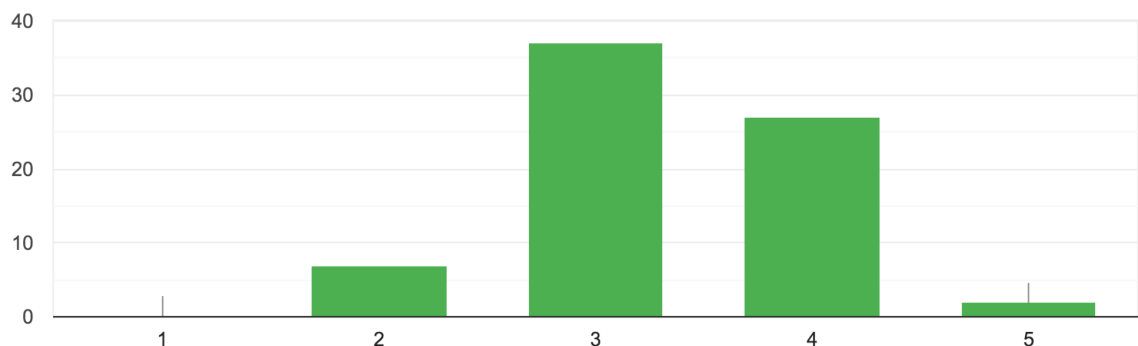


Figura 25.

Valoració sobre la connectivitat a la xarxa de l'alumnat

Pel que fa a la valoració sobre la coordinació docent-alumne/a, un 4'1% considera que va estar molt bé, un 56'2% considera que va estar bé, un 32'9% considera que va ser suficient i, finalment, un 6'8% considera que va estar malament.

Coordinació docent-alumne/a
73 respuestas

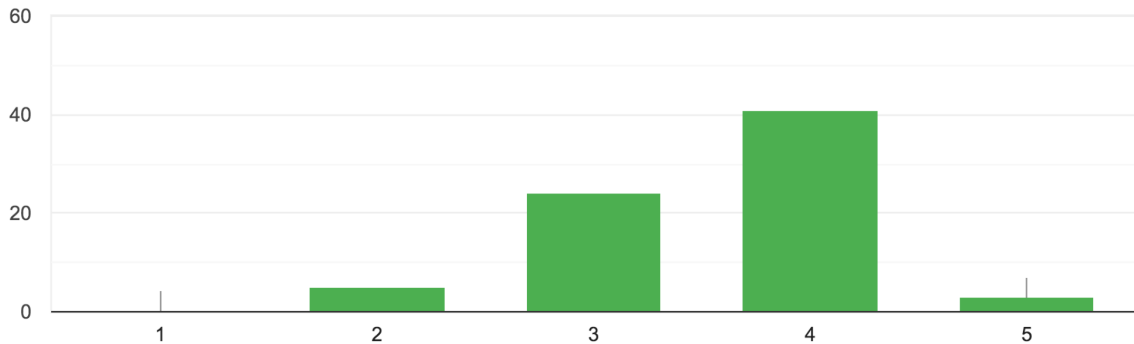


Figura 26.

Valoració sobre la coordinació docent/alumne

Pel que fa a la valoració sobre l'adequació de la feina assignada a l'alumnat, un 20'5% considera que va estar molt bé, un 34'2% considera que va estar bé, un 39'7% considera que va ser suficient, un 2'7% considera que va estar malament i, finalment, un 2'7% considera que va estar molt malament.

Feina assignada a l'alumnat (éssent 1 un excés de feina i 5 una adequació d'aquesta)
73 respuestas

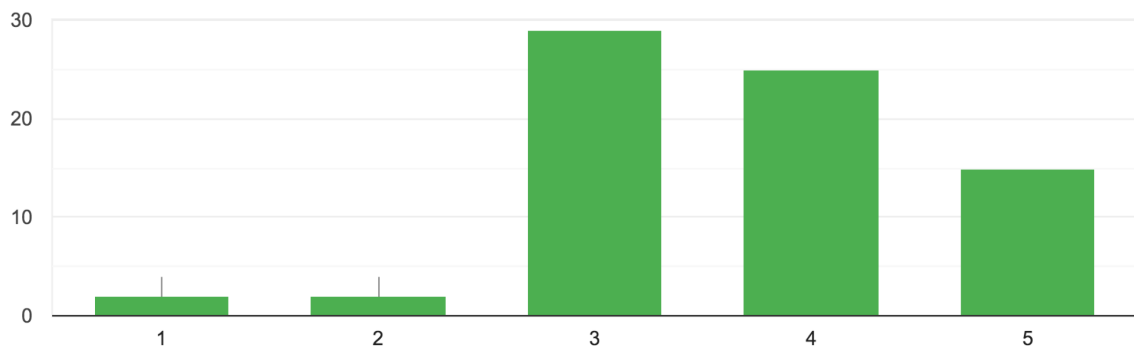


Figura 27.

Valoració sobre l'adequació de la feina a casa

Pel que fa a la valoració sobre la capacitat d'autoregulació i gestió de l'aprenentatge per part de l'alumnat, un 15'1% considera que va estar bé, un 45'2% considera que va ser

suficient, un 38'4% considera que va estar malament i, finalment, un 1'4% considera que va estar molt malament.

Capacitat d'autoregulació i gestió de l'aprenentatge per part de l'alumnat

73 respuestas

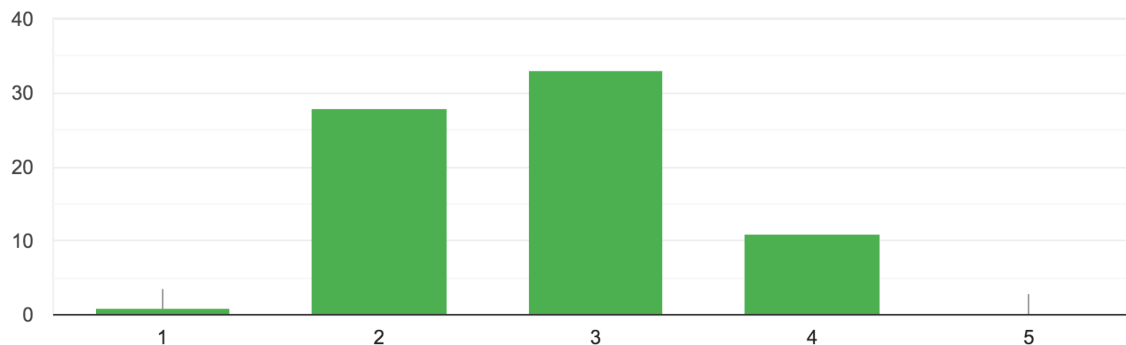


Figura 28.

Valoració sobre la capacitat d'autoregulació de l'alumne

Pel que fa a la valoració sobre el nivell de competència digital docent per enfrontar-me a aquesta situació, un 15'1% considera que va estar molt bé, un 30'1% considera que va estar bé, un 41'1% considera que va ser suficient, un 12'3% considera que va estar malament i, finalment, un 1'4% considera que va estar molt malament.

Nivell de competència digital docent per enfrontar-me a aquesta situació

73 respuestas

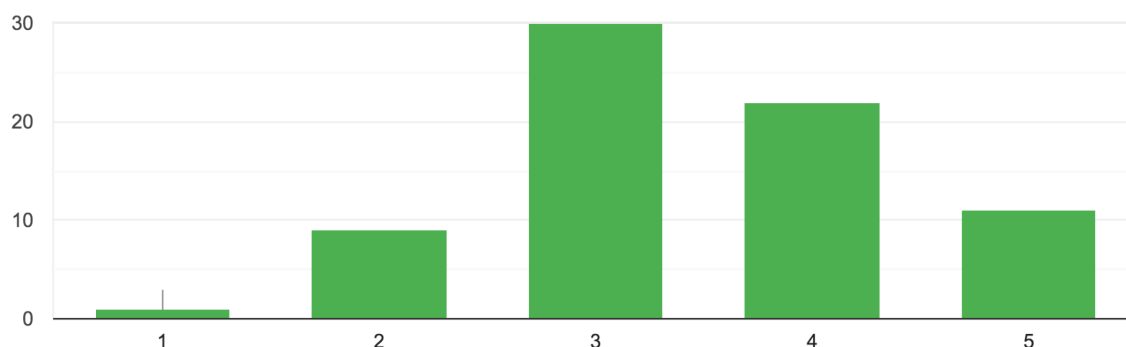


Figura 29.

Valoració sobre el nivell de competència digital docent

Pel que fa a la valoració sobre la formació en competència digital docent per part de l'administració pública, un 1'4% considera que va estar molt bé, un 6'8% considera que va estar bé, un 42'5% considera que va ser suficient, un 39'7% considera que va estar malament i, finalment, un 9'6% considera que va estar molt malament.

Formació en competència digital docent per part de l'administració pública
73 respuestas

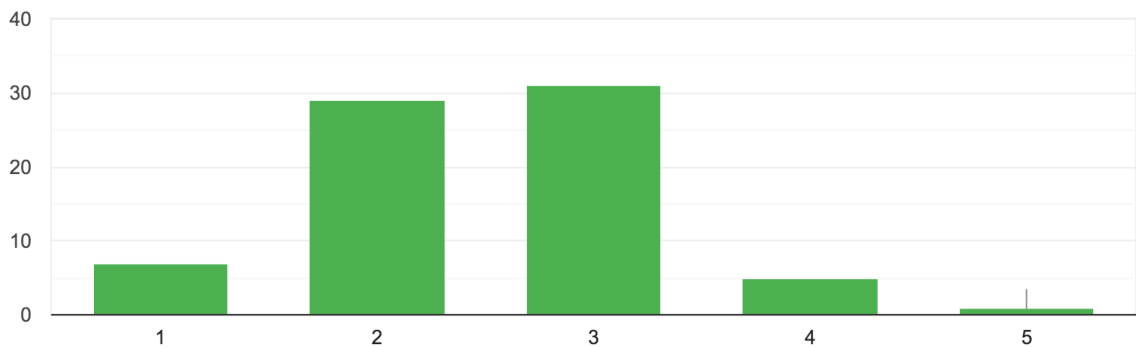


Figura 30.

Valoració sobre la formació en CDD per l'administració

Pel que fa a la valoració sobre la formació en competència digital docent per mitjà d'un procés autodidàcta, un 19'2% considera que va estar molt bé, un 38'4% considera que va estar bé, un 34'2% considera que va ser suficient, un 6'8% considera que va estar malament i, finalment, un 1'4% considera que va estar molt malament.

Ç Formació en competència digital docent per mitjà d'un procés autodidàcta
73 respuestas

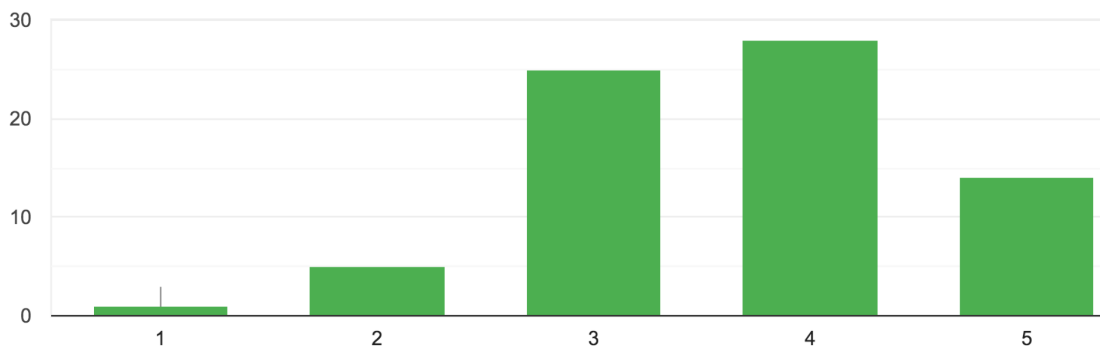


Figura 31.

Valoració sobre la formació en CDD autodidacta

Pel que fa a la valoració sobre la formació en competència digital docent per mitjà del meu centre, un 6'8% considera que va estar molt bé, un 23'3% considera que va estar bé, un 43'8% considera que va ser suficient, un 17'8% considera que va estar malament i, finalment, un 8'2% considera que va estar molt malament.

Formació en competència digital docent per mitjà del meu centre

73 respuestas

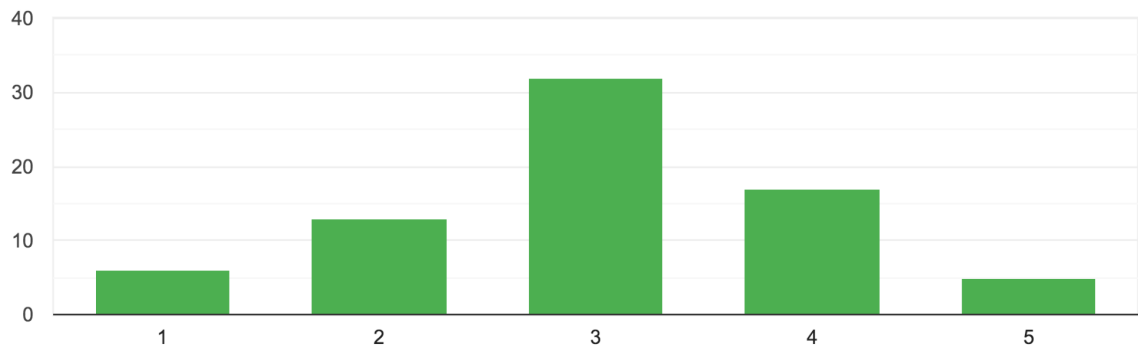


Figura 32.

Valoració sobre la formació en CDD pel centre

Pel que fa a la valoració sobre els recursos tecnològics per enfrontar-me a aquesta situació com a docent, un 12'3% considera que va estar molt bé, un 32'9% considera que va estar bé, un 39'7% considera que va estar bé, un 8'2% considera que va estar malament i, finalment, un 6'8% considera que va estar molt malament.

Recursos tecnològics per enfrontar-me a aquesta situació

73 respuestas

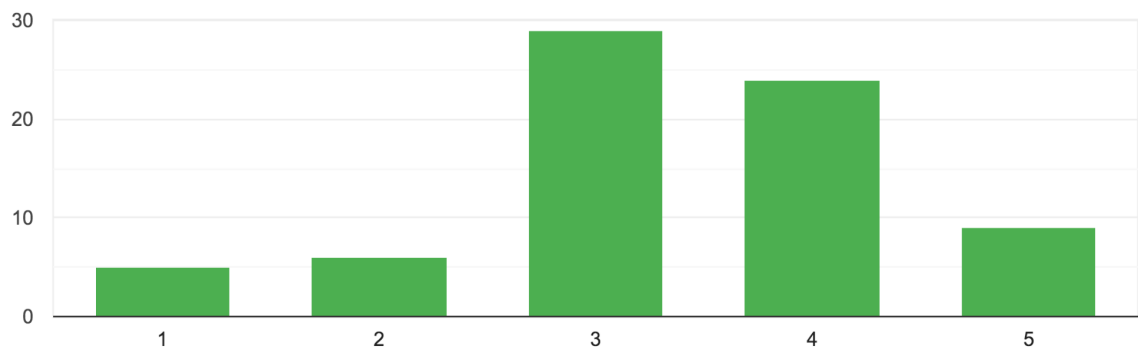


Figura 33.

Valoració sobre els recursos tecnològics disponibles

Pel que fa a la valoració sobre els recursos didàctics per enfrontar-me a aquesta situació com a docent, un 5'5% considera que va estar molt bé, un 21'9% considera que va estar bé, un 50'7% considera que va ser suficient, un 19'2% considera que va estar malament i, finalment, un 2'7% considera que va estar molt malament.

Recursos didàctics per enfrontar-me a aquesta situació
73 respuestas

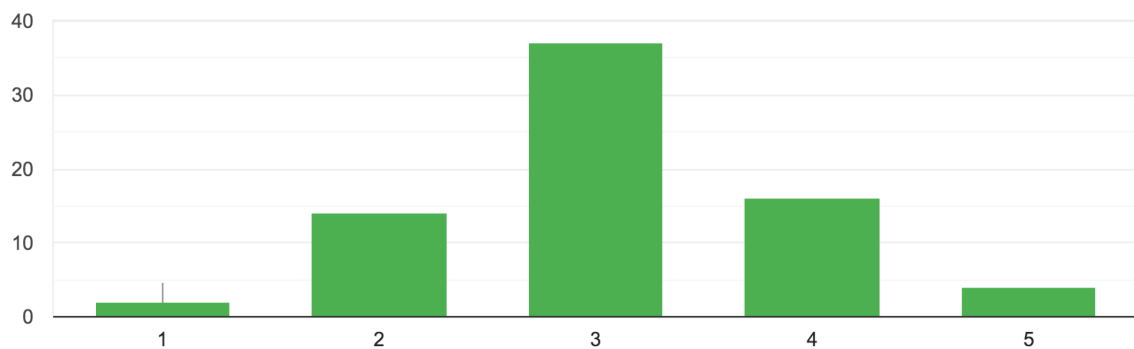


Figura 33.

Valoració sobre els recursos didàctics disponibles

Pel que fa a la darrera pregunta del qüestionari, sobre si l'ensenyament realitzat durant la pandèmia ha tingut èxit quant als aprenentatges de l'alumnat, hi trobem tres visions ben diferenciades entre si: un 41'1% creu que no, un 32'9% creu que sí i la resta de participants creu que depèn del cas. Aquest darrer grup considera que hi ha diferents factors que, segons si s'han donat o no, han permès un aprenentatge exitós o, pel contrari, amb fracàs absolut. Aquests factors són l'ajuda i suport familiar, l'accés a la xarxa, la capacitat d'autoregulació de l'infant, etc.

En l'apartat opcional en el que els participants poden fer comentaris o suggerències, s'han recollit les següents respostes:

- El feedback que rebíem de l'alumnat a partir de les feines que els hi enviarem ens va fer veure que el nostre alumnat tenia un dèficit greu de comprensió escrita i per tant, ara estem prenent mesures per millorar aquesta competència.
- No és el mateix un aprenentatge presencial que virtual, en tots els aspectes el virtual és més pobre que el presencial.
- Hi ha hagut millores en l'ensenyament digital que es van posar en marxa i han quedat instaurades.

- Amb els alumnes dels primers cursos va ser complicat donar-li continuïtat als aprenentatges, ja que per edat, encara no són prou autònoms per fer ús de les TIC sense l'ajuda i el suport de la família, i no tots els infants van poder rebre aquest suport.
- Per a l'alumnat que a l'aula ja treballava amb noves tecnologies de forma habitual no va suposar cap dificultat, sinó més bé una oportunitat per millorar la seva competència digital. Els problemes més importants que ens vam trobar va ser la manca de recursos tecnològics i connectivitat en el cas d'alguns alumnes i la baixa resposta en algun cas puntual. A títol personal en faig una valoració molt positiva, ja que el curs per venidor no van tenir cap dificultat afegida. Pens que els docents vam fer i hem seguit fent (perquè aquests dos darrers cursos també hem patit confinaments) un gran esforç per estar a l'alçada de les circumstàncies.
- Els recursos digitals que tenim els mestres els aportem els mestres, no l'administració.

6. Conclusions

A l'inici del present treball s'ha mencionat l'opinió de la ministra d'educació respecte a l'educació en línia realitzada durant la pandèmia. Isabel Celaá va afirmar que aquesta modalitat d'ensenyament no és útil i genera una major bretxa digital. Després d'haver dut a la pràctica l'estudi i el recull dels resultats d'aquest, podem extreure conclusions que ens permetin observar quin va ser el panorama general educatiu a l'illa de Menorca durant la pandèmia per la COVID-19.

Per començar, cal tenir en compte que del total de participants de l'estudi, tan sols un 2'7% havia treballat en una modalitat mixta abans de la pandèmia. És per això que la majoria dels mestres va veure's en una situació completament desconeguda i nova per la qual no tenien cap tipus d'experiència prèvia. En front aquest fet es podria pensar que l'educació durant la pandèmia va ser un absolut fracàs. Per aquest mateix motiu, seguidament s'anirà donant resposta als diferents objectius plantejats a l'inici del treball per tal d'observar quina és la percepció que es té a l'illa respecte la situació viscuda.

Pel que fa al primer objectiu específic plantejat, que és el de conèixer la percepció dels participants respecte el suport rebut per la comunitat educativa durant el confinament, les conclusions que en podem extreure les dividirem de la següent manera: el suport rebut per part de l'Administració Educativa, el suport rebut per part del centre de treball i el suport rebut per part de les famílies.

Pel que fa a l'Administració Educativa, així com en l'informe Proyecto de investigación e innovación Atlántida s'afirma que més del 80% del professorat va considerar com a regulars o nules les directrius elaborades per l'Administració Educativa (CEE, 2021), a l'illa aquesta concepció descendeix a quasi un 40% en front al 60% que en fa una valoració més positiva. Això podria deure's a la gestió que va fer el govern de les Illes Balears respecte la situació donada en comparació a altres comunitats autònomes, el que va permetre una millor gestió de la situació. Tot i valorar-se positivament les directrius donades, gairebé un 50% dels docents consideren que l'administració no va potenciar suficientment la formació digital per al professorat i, també, quasi un 72% considera que no es van oferir els suficients materials necessaris per a dur endavant una educació a distància. Aquest darrer fet es contraposa bastant amb què un poc més del 70% dels docents consideren que el seu centre comptava amb els mitjans necessaris per a realitzar la docència online. Es podria afirmar, per tant, que la percepció sobre la tasca realitzada per l'Administració Educativa és positiva pel que fa a les directrius a seguir però negativa pel que fa a les formacions i recursos oferts. D'aquesta manera, observem que la formació en competència digital docent continua essent un repte per al professorat tal i com es deia a l'informe CEE, 2021.

Pel que fa al centre de treball, la major part del professorat en fa una valoració positiva a la gestió del centre durant la pandèmia. Un 95% considera que l'escola va saber donar resposta a totes les necessitats sorgides, un 71'2% considera que l'escola disposava dels recursos suficients per dur a terme una educació a distància, un 72'5% considera que hi va haver una bona coordinació pel que fa a l'educació a distància, un 79'5% considera que es va fer un bon seguiment del professorat durant la fase a distància i, finalment, quasi un 80% considera que es va dur a terme una bona tasca d'orientació a l'alumnat que ho necessitava. Aquests resultats són molt positius degut que demostren que els equips directius de cada centre així com tot el claustre docent van ésser capaços d'emprendre accions eficients i resolutives que van facilitar la tasca de l'ensenyament online en la majoria dels casos.

Pel que fa a les famílies, cal recordar que aquestes han estat un element imprescindible per a que els infants poguéssin continuar amb una educació online degut que, per motius d'edat, aquests no eren suficientment autònoms com per autogestionar-se el procés d'ensenyament i aprenentatge online. Un 62'5% del professorat considera que les famílies coneixien les claus del model d'ensenyament virtual de cada centre, en front a quasi un 37% que no ho feia. Aquí cal plantejar-se si la tasca del centre per difondre la seva manera d'actuar va ser suficient o si, pel contrari, hi havia famílies que, per diferents motius, no van poder accedir a aquesta informació. A nivell general, la percepció del professorat sobre el suport de les famílies ha estat molt positiu però això no deixa de fer que hi hagi hagut diversos casos en que aquest suport no s'hagi rebut i, per tant, l'alumnat s'hagi pogut veure perjudicat. És en aquests casos en els que s'ha d'analitzar la situació de l'infant per tal de poder-lo dotar dels recursos i ajudes necessàries per continuar amb l'educació.

Pel que fa al segon objectiu específic plantejat, que és el d'identificar les fortaleeses i debilitats de l'experiència viscuda durant el confinament, les conclusions que en podem extreure les dividirem en les debilitats, per una banda, i les fortaleeses, per l'altra.

Pel que fa a les debilitats, aquestes venen donades, principalment, com a conseqüència de l'edat de l'alumnat. Un poc més de la meitat del professorat considera que l'alumnat no comptava amb la competència digital suficient com per realitzar un model d'ensenyament virtual. Cal tenir present que estem parlant d'infants d'entre 6 i 12 anys que no són autònoms digitalment parlant i, per tant, necessiten gairebé sempre la figura d'un adult. Això ens fa veure que, pot ser, s'hauria de començar a desenvolupar a les escoles la competència digital de manera gradual per tal que els infants, des de petits, estiguin familiaritzats amb el món de les tecnologies que a tot arreu podem trobar. A aquest factor també se li ha de sumar que no tots els alumnes tenen la capacitat d'autoregulació dels seus aprenentatges. És per això que també seria convenient educar-los en aquest aspecte.

Pel que fa a les fortaleeses, la majoria del professorat considera que l'alumnat comptava amb els recursos digitals necessaris per accedir a la xarxa, així com també disposaven de bona connectivitat. Pel que sembla, no es dona molta importància a la bretxa digital degut que aquesta és poc significativa. Tot i això, és en les excepcions en les quals s'ha de fer un anàlisi de la situació per tal de poder proporcionar els recursos i materials suficients a l'alumnat que ho necessiti. En referència a la pròpia tasca docent, el professorat

considera que va comptar amb els mitjans tecnològics i didàctics necessaris per fer front a la situació i que, en cas de necessitar formació digital, aquesta va realitzar-se mitjançant el centre de treball o un procés autodidacta.

Pel que fa al tercer objectiu específic plantejat, que és saber la valoració dels participants respecte si ha estat útil o no el model d'ensenyament durant la pandèmia, gairebé un 33% del professorat considera que sí va ser útil tot i que aquesta visió positiva es contraposa molt amb el 41% que considera que no ho va ser i un 26% que consideren que depèn molt de la situació personal i familiar de cada alumne, opinió amb la qual hi venc molt d'acord. Tot i que les valoracions anteriors han estat, generalment, positives, no ens podem oblidar que cada infant va viure una situació personal molt diferent a la resta. De res serveix tenir tots els recursos disponibles a casa si, per exemple, la salut mental es veu afectada per la pandèmia.

Arribats a aquest punt, cal recordar quina era la pregunta que va donar pas a la realització del present estudi: Quina és la percepció dels docents d'Educació Primària de Menorca respecte la metodologia utilitzada durant la pandèmia? Després de tot el que s'ha anat comentant, podem concloure que generalment la percepció de l'educació durant la pandèmia ha estat valorada positivament perquè ha generat nous aprenentatges tant a docents, discents i famílies així com també ha mostrat aquelles mancances que s'han de solventar de cara al futur com, per exemple, la formació en competència digital (per als docents i l'alumnat), la dotació de materials i recursos digitals a l'alumnat que ho necessita, l'acompanyament a l'infant en cas que no es pugui comptar amb la família d'aquest, etc. Tot i això, sabent que la situació a l'illa és valorada positivament, gran part del professorat considera que els aprenentatges realitzats no van ser útils o, almenys, no en tots els casos. Seria convenient, per tant, anar una passa més enllà i esbrinar quins aspectes són els que van suposar una barrera per a l'aprenentatge dels infants si, segons la majoria del professorat, l'ensenyament en línia és valorat positivament.

6.1. Limitacions de la investigació

Després d'haver dut a terme la investigació i el recull de resultats i conclusions d'aquesta s'han fan evidents aquelles limitacions o mancances que no s'havien previst o tingut en compte.

En aquest cas, la principal limitació de l'estudi ha estat el volum de gent que hi ha participat, el qual pensava que seria major. El qüestionari va ser enviat per correu a tots els centres de l'illa de Menorca i, tot i que la majoria d'ells confirmessin que l'havien rebut, n'hi ha d'altres dels quals no es va obtenir resposta. En front aquesta situació vaig enviar personalment el qüestionari a alguns docents que coneixia d'aquests centres per tal que en fessin difusió. Tot i això, pot ser hagués estat convenient fer una visita a la resta d'escoles per tal de comentar la proposta que es duia a terme.

Un altre factor que ha limitat la investigació ha estat que molts docents que van fer feina a l'etapa d'Educació Primària durant l'any de la pandèmia eren interins i/o feien substitucions i, per tant, actualment ja no es trobaven al centre i/o a Menorca. Al contrari també ha succeït el mateix, molts dels interins que actualment estan al centre, durant l'any de la pandèmia treballaven fora de l'illa i, per tant, han quedat exclosos de l'estudi.

Tot i això, l'estudi s'ha pogut dur a terme amb normalitat degut que es tracta d'una investigació exploratòria i, per tant, els resultats ens permeten fer una aproximació a la situació que s'ha volgut estudiar.

6.2. Propostes futures

Després d'haver extret les conclusions, es pot observar que la percepció sobre la gestió de la pandèmia és bastant positiva a l'illa de Menorca però que, tot i això, es considera que l'aprenentatge no va ser útil per a tot l'alumnat. Seria convenient, per tant, anar una passa més enllà i esbrinar quins aspectes són els que van suposar una barrera per a l'aprenentatge dels infants (estats emocionals, formacions sobre metodologies en línia...).

També podria ser interessant ampliar l'estudi a nivell balear i, posteriorment, a nivell nacional, per tal de veure si aquesta percepció continua essent positiva o, pel contrari, canvia. De donar-se el cas, es podria dur a terme una investigació més profunda per tal de trobar aquelles mancances en la gestió de la situació i, junt amb aquelles zones en les que la valoració ha estat positiva, realitzar un pla d'acció que faciliti la tasca docent tant en situacions d'ensenyament a distància com en modalitats presencials.

7. Referències

- Area, M. (2006) Veinte años de políticas institucionales para incorporar las tecnologías de la información y comunicación al sistema escolar. En J. M. Sancho (Coord.), *Tecnologías para transformar la educación* (pp. 199 - 231). Madrid, España: Akal.
- Bonifacio Sandín, R. M., Valiente García-Escalera, J., & Chorot, P. (2020.). Impacto psicológico de la pandemia de COVID-19: Efectos negativos y positivos en población española asociados al periodo de confinamiento nacional. *Revista de Psicopatología y Psicología Clínica*, 25, 1-22. 10.5944/rppc.27569
- Cabrera, Leopoldo (2020). Efectos del coronavirus en el sistema de enseñanza: aumenta la desigualdad de oportunidades educativas en España. *Revista de Sociología de la Educación-RASE*, 13 (2)Especial, COVID-19, 114-139. <http://dx.doi.org/10.7203/RASE.13.2.17125>
- Consejo Escolar del Estado. (2021). *Situación actual de la educación en España a consecuencia de la pandemia*. REDINED. <https://redined.educacion.gob.es/xmlui/handle/11162/220784>
- Educaonline S L. (2020). Propuestas de la UNESCO para garantizar la educación online durante la pandemia - educaweb.com. Recuperado 15 Marzo 2022, de <https://www.educaweb.com/noticia/2020/04/01/propuestas-unesco-garantizar-educacion-online-pandemia-19132/>
- Fernández-Cruz, F. J. y Fernández-Díaz, M. J. (2016) Los docentes de la Generación Z y sus competencias digitales. *Comunicar*,46 (24), 97-105.
- García Muñoz, T. (2003). *El cuestionario como instrumento de investigación/evaluación*. Recuperado 10 Mayo 2022, de http://www.univsantana.com/sociologia/El_Cuestionario.pdf
- López-Roldán, P. y Fachelli, S. (2015). *Metodología de la investigación social cuantitativa*. Universitat Autònoma de Barcelona.
- MEyFP (Ministerio de Educación y Formación Profesional) (2020). *Las cifras de la educación en España. Estadísticas e Indicadores. Edición 2020. Curso 2017-2018*. https://sede.educacion.gob.es/publiventa/descarga.action?f_codigo_agc=19668.
- Nieto Teodoro, N., (2018). *Tipos de Investigación. CORE Reader*. Disponible en: <https://core.ac.uk/reader/250080756>

Orio, Iván (28 de marzo de 2020). Si no se vuelve a las aulas, habrá que incorporar contenidos de este curso al inicio del siguiente. *El Correo*.

<https://www.elcorreo.com/sociedad/educacion/vuelve-aulas-incorporar-20200328224120-nt.html?ref=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>, publicada el 28 de marzo de 2020.

Real Decreto 462/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19. Boletín Oficial del Estado, 67, 14 de marzo de 2020.

Rey Martínez, F. (2020). Pandemia y sistema educativo. Biglino Campos, P.; Durán Alba, F. *Los Efectos Horizontales de la COVID sobre el sistema constitucional*, Colección Obras Colectivas, Fundación Manuel Giménez Abad, Zaragoza. DOI: https://doi.org/10.47919/FMGA_OC20.0014

Robles Pastor, B. F. (2019). Población y muestra. *Pueblo y continente*, 30(1), 245-246.

<http://doi.org/10.22497/PuebloCont.301.30121>

Santos, Vanessa et al. (2020). Percepción docente sobre la educación a distancia en tiempos de COVID-19. *CienciAmérica*, [S.l.], v. 9, n. 3, p. 126-141, dic. 2020. ISSN 1390-9592. Disponible en: <<http://cienciamerica.uti.edu.ec/openjournal/index.php/uti/article/view/352>>.

Socias, C. O., Brage, L. B., i Nevot-caldentey, L. (2020). Apoyo familiar ante el COVID-19 en España. In

SciELO Preprints. <https://doi.org/10.1590/SciELOPreprints.297>

Ugalde Binda, N., & Balbastre-Benavent, F. (2013). Investigación cuantitativa e investigación cualitativa: buscando las ventajas de las diferentes metodologías de investigación. *Revista De Ciencias Económicas*, 31(2), 179-187. Disponible en: <https://revistas.ucr.ac.cr/index.php/economicas/article/view/12730>

8. Annexes

8.1. Annex 1

Percepció dels docents d'Educació Primària de l'illa de Menorca respecte la resposta educativa realitzada durant la pandèmia

Aquest qüestionari forma part d'un treball de fi de grau de la Universitat de les Illes Balears (UIB) realitzat per l'alumna Aina Quevedo Portella, sota la direcció de Francisca Negre Bennasar, en el grau d'Educació Primària i amb la finalitat de recopilar dades sobre la resposta educativa que va tenir lloc durant el confinament.

El qüestionari consta de tres parts: la primera, es destina a conèixer algunes dades sociodemogràfiques dels participants; la segona, es destina a conèixer la percepció dels participants respecte el suport rebut per la comunitat educativa durant el confinament; i, la tercera, es destina a identificar les fortaleeses i debilitats de l'experiència viscuda durant el confinament.

L'estudi va dirigit a tots els docents d'Educació Primària dels centres de l'illa de Menorca. La participació és voluntària i tota la informació recopilada serà estrictament anònima i confidencial. La data màxima per contestar-lo és el diumenge 15 de maig de 2022 a les 23:00h.

*El qüestionari s'ha extret de: SANTOS, Vanessa et al. Percepción docente sobre la educación a distancia en tiempos de COVID-19. *CienciAmérica*, [S.l.], v. 9, n. 3, p. 126-141, dic. 2020. ISSN 1390-9592. Disponible en: <<http://cienciamerica.uti.edu.ec/openjournal/index.php/uti/article/view/352>>.

Gènere *

- Dona
- Home
- No binari / altres

PRIMERA PART | DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

Descripció (opcional)

Quina edat tens? *

- 20-30
- 31-40
- 41-50
- 51-60
- 61-65
- Més de 65 anys

Quants anys fa que treballes com a docent? *

- 0-1 anys
- 1-5 anys
- 6-10 anys
- 11-15 anys
- 16-20 anys
- 21-15 anys
- 26-30 anys
- 31-35 anys
- Més de 35 anys

Durant el curs 2019/20 (any de la pandèmia), quina era la teva funció com a docent? *

- Tutor/a d'aula
- Mestre/a de pedagogia terapèutica
- Mestre/a d'audició i llenguatge
- Mestre/a d'anglès
- Mestre/a d'educació física
- Mestre/a de música
- Otra...

Durant el curs 2019/20 (any de la pandèmia), amb quin grup vas treballar? *

- 1r de primària
- 2n de primària
- 3r de primària
- 4t de primària
- 5è de primària
- 6è de primària
- Diversos grups (en el cas de ser PT, AL, etc)

Durant el curs 2019/20 (any de la pandèmia), en quin tipus de centre vas treballar? *

- Públic
- Concertat
- Privat

Abans de la pandèmia, amb quines modalitats d'ensenyament havies treballat? *

- Presencial
- A distància / online
- Mixta

SEGONA PART | PERCEPCIÓ DELS PARTICIPANTS RESPECTE EL SUPORT REBUT PER LA COMUNITAT EDUCATIVA DURANT LA PANDÈMIA

Respon en una escala de l'1 al 5 el grau de satisfacció éssent un 1 molt malament, un 2 malament, un 3 suficient, un 4 bé i un 5 molt bé.

2.1. Valoració del paper de l'Administració Educativa

Descripció (opcional)

Les directrius o normatives elaborades per l'administració educativa per clarificar la resposta del propi centre i docents

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Les directrius o normatives elaborades per l'administració educativa per clarificar la resposta del propi centre i docents

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

La resposta de l'administració en matèria de formació digital pel professorat

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Els materials disponibles des de l'administració per a la comunitat educativa en la fase virtual

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

L'harmonització de les mesures adoptades per part del Ministeri d'Educació amb les unitats educatives

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

2.2. Valoració del paper del centre escolar

Descripció (opcional)

El grau de resposta a les necessitats educatives per part del meu centre

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Els mitjans que disposa el centre per a la docència online

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

El model d'ensenyament virtual coordinat entre els diferents components del sistema educatiu

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

El seguiment realitzat des del centre sobre allò plantejat pel professorat en aquesta fase

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

L'equip d'orientació en la seva labor d'orientació i suport a l'alumnat amb necessitats

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

2.3. Valoració del paper de les famílies

Descripción (opcional)

⋮

El coneixement que tenen les famílies de les claus del model d'ensenyament virtual del centre

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

El suport de les famílies al model d'ensenyament virtual

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

El suport de les famílies respecte l'activitat docent

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

⋮

El grau de satisfacció de les famílies respecte la meua resposta docent

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Els mitjans amb els que compta el meu alumnat per desenvolupar la seva activitat

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

TERCERA PART | IDENTIFICACIÓ DE LES FORTALESES I DEBILITATS DE L'EXPERIÈNCIA VISCUDA DURANT EL CONFINAMENT

Respon en una escala de l'1 al 5 el grau de satisfacció éssent un 1 molt malament, un 2 malament, un 3 suficient, un 4 bé i un 5 molt bé.

3.1. Valoració sobre les dificultats de l'alumnat per seguir l'aprenentatge a distància

Descripció (opcional)

Formació específica prèvia en competència digital

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Mitjans tecnològics a casa

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Suport a l'alumnat per part de la seva família

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Connectivitat a la xarxa

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Coordinació docent-alumne/a

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Feina assignada a l'alumnat (éssent 1 un excés de feina i 5 una adequació d'aquesta)

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Capacitat d'autoregulació i gestió de l'aprenentatge per part de l'alumnat

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

3.2. Valoració sobre les dificultats del docent per seguir l'ensenyament a distància

Descripción (opcional)

Nivell de competència digital docent per enfrontar-me a aquesta situació

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Formació en competència digital docent per part de l'administració pública

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Formació en competència digital docent per mitjà d'un procés autodidàcta

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Formació en competència digital docent per mitjà del meu centre

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Recursos tecnològics per enfrontar-me a aquesta situació

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Recursos didàctics per enfrontar-me a aquesta situació

	1	2	3	4	5	
Molt malament	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Molt bé

Ja per acabar amb el qüestionari...

Descripción (opcional)

Ara que ha passat cert temps, creus que l'ensenyament realitzat durant la pandèmia ha tingut ^{*} èxit quant als aprenentatges de l'alumnat?

- Sí
- No
- Otra...

Moltes gràcies per la teva participació. Per a qualsevol suggerència o comentari, pots fer-ho en el següent espai.

Texto de respuesta largo
